

PUBLISH AND BE DAMNED

Två fall av politikervåld – Två skilda rapporteringar

Valeria Helander, gusvalehe@student.gu.se
Lovisa Ganslandt, gusgansl@student.gu.se
Journalistprogrammet 120p
JMG Göteborgs Universitet
Tredje terminen, ht 2010
Handledare: Britt Börjesson

Innehåll

Tack till...	s. 3
Ledare "Publish and be damned"	s. 4
Fallbeskrivning	s. 6
Krönika "Att granska granskarna"	s. 7
Metod	s. 8
Nyhetsvärdering kontra egna värderingar	s. 9
Att rapportera eller att inte rapportera, det är frågan	s. 14
Två skilda rapporteringar	s. 16
Kent Asp och ologisk media	s. 18
"De tyckte det var rätt åt mig"	s. 19
Gillar vi olika?	s. 22
På västkusten intet nytt - Tre röster från Göteborg	s. 23
Cupio, ergo sum	s. 26
Vakuum i etern	s. 28
Det är ju inte mitt ansvar...	s. 30
" Det sitter i väggarna"	s. 32
Sammanfattning och slutsats	s. 35
Utvärdering av den teoretiska modellen	s. 37
Krönika "Är du sverigedemokrat?"	s. 38
Bilagor:	
– Abstract	
– Arbetsrapport	
– Arbetsfördelning	
– Syfte	
– Frågeställning	
– Metod	
– Brister	
– Referenser	
– Intervjupersoner (namn och kontaktuppgifter)	
– Material	
– Kvalitativ undersökning, frågor	
– Kvantitativ undersökning, kodschema	
– Diagram	

**Tack till:
Britt Börjesson
Majken Johansson
Axel W Karlsson
Martin på UB
Åsa Nilsson
Kent Asp och hans forskarlag
Nils Hanson
Erik Eliasson
Le Pain Français**

Framsida:

Faksimil från: Expressen, <http://www.expressen.se/nyheter/val2010/1.2136936/fredrick-federley-misshandlad-utanfor-sitt-hem> 2010-12-01

Aftonbladet, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7791571.ab> 2010-12-01

Aftonbladet, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7792885.ab> 2010-12-01

Maktkamp24, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7792885.ab> 2010-12-01

Aftonbladet, printscreen från Politiskt Inkorrekt, <http://politisktinkorrekt.info/2010/09/25/sd-kandidaten-som-knivhoggs-lamnar-nu-partiet/> 2010-12-01

Expressen, <http://www.expressen.se/nyheter/val2010/1.2148781/han-blev-nerslagen-for-en-cigarett> 2010-12-02

Polikerbloggen.se, <http://www.politikerbloggen.se/2010/09/15/36957/> 2010-12-02

Publish and be damned

Alltsedan Sverigedemokraterna på allvar började ta plats i svensk politik ställdes svenska medier inför ett val. Att publicera eller att inte publicera. Denna problematik har inte försvunnit i och med SD:s intåg i riksdagen, tvärtom. Men frågan är när rädslan för att gynna SD övergår till censur. Svensk media sägs vara en av världens friaste. Ändå ser vi en enorm likriktning i alla större svenska medier, oavsett om det handlar om radio, tv eller tidning. Det som blir nyhet i en tidning blir oftast även en nyhet i alla andra tidningar. Men vad händer då med det som väljs bort? Vem är det som väljer vad allmänheten ska få reda på och finns det rimliga belägg för detta urval?

NÄR MAN TITTAR närmare på de två misshandelsfall som skedde i direkt anslutning till valet – misshandeln av centerpartisten Fredrick Federley och misshandeln av sverigedemokraten Issa Issa, ser man genast både stora likheter men även stora skillnader. En av dem är känd, en är okänd. En är riksdagsledamot, en kandiderar till kommunfullmäktige. En är centerpartist, den andre sverigedemokrat. Men den största skillnaden är att en totalt dominerar i medierna och får stå som representant för det vettlösa politiska våldet,

trots att det relativt snabbt står klart att misshandeln inte hade något med hans politiska ställning att göra. I fallet med den andre står det från början klart att attacken är politiskt motiverad, men det blir ändå få artiklar. Detta trots att händelsen sannolikt är unik inom svensk politik – en politiker blir misshandlad och knivhuggen, i syfte att han ska hoppa av sitt parti.

DENNA FALLSTUDIE ÄR intressant på flera plan. För det första så är detta en unik händelse, då de två överfallen skedde med så pass kort intervall och så pass nära ett val. Ett val som dessutom var präglad av en hel del debatt och mycket oroligheter. Hot och våld mot sverigedemokrater är inget ovanligt, men hur media väljer att rapportera om detta kan få allvarliga konsekvenser för medias trovärdighet. Vi är medvetna om Fredrick Federleys kandidatus och säger inte att han borde fått mindre uppmärksamhet. Däremot tittar vi på fallet Issa Issa för sig och använder Federley som en jämförelsepunkt för att på så sätt kunna dra slutsatser. En del människor i ansvarsposition tror inte på hypotesen om att Issa skulle ha fått mer medial uppmärksamhet om han hade varit vänsterpartist eller folkpartist. Det tror däremot många andra,

" All form av politiskt våld är fel. Men man blir mer skeptisk när det gäller en sverigedemokrat", sidan 23

Robin Govik, biträdande nyhetschef Aftonbladet

bland annat vi. Hur går detta ihop med medias demokratiska ansvar som tredje statsmakt?

VI SÖKER SVAR på denna och andra frågor i detta arbete. De centrala frågorna är: *Hur såg medierapporteringen ut kring överfallet på Fredrick Federley och överfallet på Issa Issa? Varför såg medierapporteringen ut på detta sätt? Är den nyhetsbedömning dessa medier gjorde rimlig, om man ser till vår nyhetsvärderingsteori?*

NÄR EN AKTIV politiker blir utsatt för mordförsök på grund av sina politiska åsikter känns det som en självklarhet att media lyfter upp detta, fördömer det och söker skapa en debatt. Istället kvävdes nyheten om Issa Issa i sin linda. Detta kan, och ska, tolkas som självzensur. De flesta nyhetschefer och redaktörer vi har pratat med säger att nyheten inte var tillräckligt viktig för att bygga vidare på. De som istället håller med oss och tycker att händelsen var värd att lyfta fram hävdar att beslutet inte var deras. Inga av dessa förklaringar godtar vi. Som Janne Josefsson sa; det e fan inte klokt att man inte skrev mer om detta!

Lovisa Ganslandt & Valeria Helander

Foto: Teres Hallman

STOCKHOLM: Riksdagsledamoten Fredrick Federley (C) blev misshandlad utanför sitt hem i Hammarby sjöstad i Stockholm på onsdagen den 15:e september runt 18.00. Han blev nedslagen av två unga killar som tog hans plånbok och försvann från platsen. Federley fick ta emot flera slag och sparkar och fördes till sjukhuset med hjärnskakning. En 15-åring och en 18-åring greps för attacken, som var motiverad med att de ville ha cigaretter från Federley, vilket han vägrade ge dem. Polisen rubricerar attacken som grov misshandel och grovt rån.

GÖTEBORG: Torsdagen den 23:e september blir Sverigedemokraten Issa Issa misshandlad utanför sitt hem. Strax efter klockan 22 kastar någon in stenar i hans lägenhet i stadsdelen Angered i Göteborg. Han springer ut på gatan och in i en gränd där ett flertal personer väntar på honom. Han får motta flera slag och sparkar, samt 18 knivhugg. Under attacken ska förövarna ha skrikit att han ska lämna partiet. Polisen rubricerar attacken som grov misshandel alternativt mordförsök. Issa kandiderade till kommunfullmäktige och stod på femte plats på Sverigedemokraternas valsedel för östra Göteborg. Efter attacken säger Issa att han ska lämna partiet och det är detta alla medier utgick från när man rapporterade. Senare har det framkommit att han inte kommer att sluta med politiken.

Att granska granskarna

En förutsättning för en väl fungerande demokrati är en väl fungerande samhällsjournalistik. Detta säger Anders R. Olsson, journalist och författare, och de flesta skulle nog hålla med. För den stora delen av allmänheten är det just media som är den viktigaste källan till kunskap om samhället och världen, och det är den som präglar deras syn på den sociala och politiska verklighet som de lever i. För demokratins skull behöver därför kraven på journalistiken ställas högt. Och bara för att media ska fungera som granskaren av makten i samhället betyder inte det att de ska stå fria från att bli granskade själva.

FAST DETTA ÄR lättare sagt än gjort. För när det kommer till att avkräva ansvar av medierna, så blir det genast komplicerat. Vem är det egentligen som är ansvarig för det som skrivs och sänds, för vad som ska räknas som viktigt och för det som väljs bort? Den första man kommer att tänka på blir självklart ansvarig utgivare. Men så enkelt är det inte. För det är inte ansvarig utgivare som skriver artikeln, eller som sitter vid desken. Han eller hon är inte med vid beslutsprocessen, och kan, som i vårt fall inte hållas ansvarig för det som *inte* kommer med i tidningen eller i etern. Så då vänder man sig till den politiska chefredaktören. Där blir svaret att ansvaret ligger hos nyhetschefen. Nyhetschefens har flera svar på varför man väljer att inte ta med något. Det är reportrarna som kommer med idéer till texter, det är producenterna som tar beslut om vad som kommer med eller inte (i etermedia), lokalredaktionen har ansvar för att rapportera in lokala händelser och slutligen så måste TT skicka ut information. Vilket de inte gjorde i fallet med Issa Issa. På TT Göteborg får man svaret att varken polisen eller partiet har hört av sig till dem för att rapportera in att något har skett. Och när man ringer polisen och partiet meddelar de att det inte är deras skyldighet att ringa

till TT. Jaha. Så då återkommer vi till frågan, vem är egentligen ansvarig?

ETT BETÄNKANDE FRÅN Kommittén om hot och våld mot förtroendevalda från 2006 slår fast att: *Dagens medier styrs av lappverk av lagar och regler som byggts på med tiden. En i grunden frihetlig tryckfrihetslagstiftning har efter hand kompletterats med ett självsaneringsystem, som inte riktigt hänger samman. Publicitetsregler är exempelvis åtskilda från yrkesregler och ansvaret ligger på olika nivåer. Medievärlden, och även statsmakterna, har ett stort ansvar i att dessa förhållanden ändras så att regelverk, former och organ för granskning utformas på ett i tiden anpassat sätt.*

KUNDE INTE HA sagt det bättre själv. För när det kommer till kritan kan man slå fast en sak; att granska granskarna är i det här fallet i princip omöjligt. För det är ingen som vill kännas vid något ansvar. Och detta är, ur både en demokratisk och journalistisk synvinkel, mycket skrämmande.

Valeria Helander

Foto: Teres Hallman

FAKTARUTA:

METOD

Vi har gjort en kvantitativ och en kvalitativ innehållsanalys av undersökningsmaterialet. Vi har även gjort intervjuer med olika relevanta aktörer.

UNDERSÖKNINGSMATERIAL

Vi har valt att undersöka de sex största dags- och kvällstidningarna i Sverige, baserat på upplaga. Dessa är Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen, Göteborgs-Posten, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan.

Av tv-kanalerna har vi valt att titta på nyhetssändningar i SVT1, SVT2 och TV4. Dessa kanaler är markbundna och SVT är dessutom ett public service-företag, ett företag som ska rapportera och spegla omvärlden ur många olika perspektiv.

Nyhetsmorgon i TV4. Ett diskussionsprogram som behandlar de mest aktuella nyhetshändelserna. Det är intressant att se om någon av händelserna tas upp här.

Vi lyssnar på dagens eko i Sveriges Radio. Även SR jobbar utifrån ett public service-uppdrag.

PROGRAM OCH SÄNDNINGAR

SVT1 Rapport 19.30.

SVT2 Aktuellt 21.00.

TV4 Nyheterna- lokal- och rikssändningar. Morgonsändningar 19.00 och 22.00-sändningen.

Göteborgs lokalnyheter kl 18.30

Ekot, lunchsändning och kvart i fem-ekot.

TIDSPERIOD

Tidsperioden för vår undersökning är 15-30 september, för båda fallen. Vi har dessutom tittat på tidningarna den 1-8 oktober, och då endast letat efter artiklar om Issa Issa, eftersom hans fall måste få lika lång undersökningsperiod som Federleys fall. På så sätt har vi undersökt sexton efterföljande dagar på varje misshandel. Vi har valt att göra detta för att få en hög validitet i vårt arbete. När det gäller etermedia har vi genom intervjuerna fått reda på att ingenting gjordes om fallet Issa under perioden 1-8 oktober.

Nyhetsvärdering kontra egna värderingar

Vad avgör om en händelse blir en nyhet eller inte? Varför får två, vid första anblick, likvärdiga händelser olika utrymme i medierna? Hos vem sker urvalet, medierna eller deras publik? Och vem inom medierna är det egentligen som är ansvarig?

Det finns svar på dessa frågor i form av vad som idag ses som klassiska nyhetsvärderingsteorin. I den presenteras olika kriterier för vad som kan hjälpa till att avgöra om en händelse blir en nyhet eller inte och som därmed hjälper till i nyhetsvärderingen. Grundtanken är att ju bättre en händelse uppfyller kriterierna desto större är chansen att det blir en nyhet. Det har forskats en hel del på detta område och det finns olika modeller med kriterier för vad som avgör om en händelse är värd att rapportera om eller inte.

NYHETSVÄRDERINGSTEORIN GRUNDADES 1965 av Johan Galtung och Mari Ruge i boken "The structure of foreign news". I studien presenterades ett antal faktorer som anses avgörande för vad som kan klassas som en nyhet. Exempel på sådana faktorer är att händelsen ska vara; meningsfull, relevant, oväntad, handla om personer mm. En nyhet ska väcka känslor hos sin publik, och denna publik ska kunna identifiera sig och relatera till nyheten. Denna teori har senare vidareutvecklats och preciserats. Enligt Henk Prakkes modell för nyhetsvärdering är det tre faktorer som är av betydelse; avstånd i tid, kultur och rum. Ju närmre händelsen står oss i tid, kultur och rum, ju större sannolikhet är det att en händelse bedöms som en nyhet. Det motsatta är då att ju längre något är i tid, kultur, och rum desto mindre chans är det att det blir en nyhet. Det finns även inom svensk medieforskning teorier kring vad en nyhet ofta är byggd på. Håkan Hvitfelt, som studerat innehållet i stadspress, har gjort

en lista som kan ses som en utvecklad teori byggd på tidigare forskares tankar kring nyhetsvärdering. Han sammanfattar dem till tio punkter. Enligt Hvitfelt är en nyhet intressant för sina mottagare om innehållet innefattar följande värden:

1. Politik, ekonomi samt brott och olyckor och
2. om det är kort geografiskt eller kulturellt avstånd till
3. händelser och förhållanden som
4. är sensationella och överraskande,
5. handlar om enskilda elitpersoner och
6. beskrivs tillräckligt enkelt men
7. är viktiga och relevanta,
8. utspelas under kort tid men som en del av ett tema
9. samt har negativa inslag
10. har elitpersoner som källor

Enligt Anders R. Olsson, journalist, författare och forskare, är sådana här förklaringar viktiga att ta hänsyn till, men ofta ligger andra saker till grund för vad som blir en nyhet. Till exempel journalistens/redaktionen egna värderingar.

MEN TILL SLUT är det väl ändå läsaren som gör det slutgiltiga urvalet, det är hon som väljer vad som är intressant eller ej utifrån det material som når henne. Problemet är att endast en mycket liten del av allt som sker når läsaren. Nyhetsbyråer använder till exempel bara ca tio procent av det material de får in. Men även den enskilda tidningen gör ett val, vad som ska tryckas och hur stort utrymme det ska få. Rapporteringen

Foto: Valeria Helander

av en händelse ska ha relevans – händelsen ska ha, eller borde ha, det nyhetsutrymme som bedöms rimligt. Man skulle även kunnat använda sig av nyhetslogikteorin, som säger att det är den journalistiska arbetsprocessen som förklarar varför nyhetsvärderingen ser ut som den gör. Det är arbetsrutinerna, beslutsreglerna, konventionerna och de organiserade principerna som styr nyhetsvärderingen. Journalisternas bedömningar är centrala i nyhetsvärderingsteorin men det är händelsernas egenskaper som antas vara avgörande för bedömningen. I nyhetslogikteorin ligger orsaken till nyhetsurvalet i det journalistiska arbetets regler och rutiner. (Asp s. 349)

I NEWS AROUND the world, av Pamela J Shoemaker och Akiba A Cohen, diskuteras begreppen nyheter kontra nyhetsvärde och man kommer fram till att dessa inte är synonyma. Vidare resoneras det om huruvida media ger vad publiken faktiskt vill ha eller ej. Det har länge funnits en konflikt mellan de som anser att media ska ge publiken vad den behöver veta (alltså folkbildningstanken) och dem som menar att man ska erbjuda det publiken vill veta (till exempel dokusåpor).

GATE-KEEPER-MODELLEN kan förklara förloppet från det att en händelse inträffar till det att den når läsaren. Vi har ett antal steg; händelsen, reportern, nyhetsbyrån, redaktionen, läsaren. Mellan varje steg sker en filtrering av information. Har en händelse tillräckligt med kriterier för att "klara sig igenom" de olika stadierna av filtrering, är det troligare att denna händelse blir en nyhet och får utrymme i medierna.

EFTER ATT HA tittat noga på flera av dessa teorier kände vi ändå inte att någon av dem kunde tillämpas på just vårt fall, därför valde vi att göra en egen teoretisk modell, baserad på nyhetsvärderingsteorin. Detta är alltså en sådan vidareutveckling av Galtung & Ruges modell som vi pratade om tidigare. Modellen är tänkt att användas då man studerar rapportering kring politikervåld. Denna modell är kanske inte djupt teoretiskt underbyggd, men exemplifierar ändå problematiken och variablerna är hämtade från välkända nyhetsvärderingsteorierna. Genom att skapa en egen modell, som är baserad på ett poängsystem kan vi bättre förklara varför det är relevant att jämföra dessa två fall, och detta kan skänka större förståelse både åt oss och åt läsaren.

VI HAR VALT ut sex parametrar med utgång från Hvitfeldts utbyggnad av nyhetsvärderingsteorin som vi tycker är relevanta när man ser till hur medier kan tänka när det kommer till fall av politikervåld. Dessa parametrar är; geografisk närhet, elitperson, motiv, övergreppets grovhet, följder och politisk status. Vi har valt att låta alla dessa sex variablerna väga lika tungt i vår analys. Det kan diskuteras om det kanske är så att vissa variabler väger tyngre ur nyhetsvärderingssynpunkt än andra, men vi känner att i detta fall får vi låta alla variabler väga lika, för enkelhetens skull. Sedan kan det diskuteras vidare om det faktiskt är så att elitpersonvariabeln, till exempel, väger tyngre än motiv eller följder. Men vi känner att i en perfekt värld så borde en allvarlig händelse få mer utrymme än Idol-Magnus senaste eskapader.

ALLA VARIABLERNAS GES poäng utifrån en skala 1-5. Geografisk närhet syftar till hur nära mediets utgivningsort händelsen sker. I modell 1 så är centrum Stockholm, och det som sker i Stockholm får därför högsta poäng, det vill säga fem.

Foto: Valeria Helander

Poängskalan går därefter neråt beroende på hur långt bort från Stockholm händelsen sker. I fallet Issa, som sker i Göteborg, blir poängen således en trea. Om modellen däremot utgår från Göteborg som centrum, till exempel om man vill analysera endast GP, så får fallet Issa en femma och Federley en trea.

ELIPERSONVARIABELN SYFTAR TILL den berörda politikerns "kändisstatus", det vill säga hur mycket han eller hon som person anses vara en kändis inom sitt område. Det kan finnas flera anledningar till att en person betraktas som en kändis, man kan vara kontroversiell, frispråkig, ha ett speciellt utseende och andra faktorer som gör att man blir igenkänd, ibland endast genom sitt för- eller efternamn. Dessa personer har ett större genomslag i media och det är tacksamt att skriva om dem då konsumenter reagerar mer på om en elitperson råkar ut för någonting än om en okänd gör det. Eftersom Federley själv aktivt har arbetat för att bli en elitperson, genom att ofta synas i media, uttala sig kontroversiellt och vara mycket öppen med sitt privatliv, får han i vår skala en fyra. Han får inte en femma då en person som till exempel Mona Sahlin eller Fredrick Reinfeldt måste anses som större elitpersoner. På denna skala får Issa en etta, då han är totalt okänd för största delen av svenska befolkningen.

MOTIV FÖR ETT fall av politiskt våld är av yttersta vikt för vår modell, eftersom

det är i motivet det framkommer om attacken är eller inte är ett uttalat hot mot demokrati. Eftersom detta är en modell för att förstå medias reaktion eller avsaknad av reaktion på en specifik händelse där en politiker råkar ut för hot eller våld, så utgår man från vad medierna vet i samband med den första publiceringen av nyheten. Om det senare framkommer andra omständigheter är inte relevant, då vi här vill analysera hur media borde agerat så fort de nås av nyheten, om vår teoretiska modell stämmer med verkligheten. I våra två fall så får både Federley och Issa fyra poäng. Detta för att medierna, när de nåddes om nyheten om båda överfallen, trodde att de var politiskt motiverade. I Federleys fall skulle det även kunnat vara ett hatbrott, men eftersom det politiska ändå var en möjlig förklaring kvarstår han i denna variabel som en fyra. I fallet Issa kunde man ganska snabbt få reda på att fallet var politiskt motiverat, så där blir självklart poängen en fyra. Anledningen till att inte ge ut femmor är att medierna ändå tampades med andra möjliga motiv än klart politiska, i fallet Federley om det möjligtvis var ett hatbrott och i fallet Issa om det var personliga motiv.

ÖVERGREPPETS GROVHET ÄR ganska självförklarande. Det är hur grovt angreppet på personen var, utifrån de skador som han eller hon fick. För att få en femma på denna skala innebär det att personen i fråga dör. Det kan givetvis diskuteras om hur mycket man kan värdera hur grovt ett överfall är, för att för personen som blir utsatt för brottet är det grovt i vilket fall som helst. Det vi har utgått från här är huruvida skadorna som åsamkats är av grov eller lindrig natur, om det var en eller flera gärningsmän och vilka tillhyggen som har används. I fallet Federley sätter vi därför en trea, då det var mer än en gärningsman och de

sparkade honom i huvudet. Issa får en fyra, eftersom det var många gärningsmän och de använde tillhyggen som flaska och kniv. Även skadorna som Issa ådrog sig är av allvarligare karaktär än Federleys.

FÖLJDERNA SOM VI ser till här är vilka följder som det blir för politikerns fortsatta engagemang inom politiken, och vilka följder man på redaktionerna tror att det blir vid tiden för publicering. Den allvarligaste följden är givetvis att överfallet leder till att offret dör, vilket i praktiken innebär att man ej längre kan vara politiskt aktiv. Nästa steg blir att man väljer att hoppa av politiken, på grund av överfallet. Här hamnar Issa eftersom man vid tiden för publicering tror att han ska hoppa av politiken. Federley hamnar i denna skala på ett, eftersom den enda följden utav överfallet skulle bli att han missar valvakan. Issa får därför en fyra och Federley en etta.

POLITISK STATUS ÄR den politiska nivån som politikern befann sig på vid tidpunkten för överfallet. Den högsta här blir givetvis statsminister, partiledare och ministrar. Därefter följer politiker på riksdagsnivå, följt av landstings och kommunpolitiker av olika grader beroende på ansvarsposition. Här hamnar Federley på en fyra då han är en riksdagspolitiker. Issa får en etta därför att han ej är vald och står på listan för kommunfullmäktige.

SOM VI KAN se i vår modell så borde fallet Issa ha fått en hel del uppmärksamhet. Det innehåller i sig en rad intressanta variabler som borde ha genererat nyfikenhet hos många journalister och redaktioner. Det är tydligt att personliga egenskaper väger tyngre hos beslutsfattarna inom media än vad brottets egenskaper gör. Men det kan ju inte vara så att brottets egenskaper är totalt irrelevanta heller. För blir en okänd person mördad på ett ytterst bestialiskt sätt så blir även det en nyhet. Fastän inga, eller väldigt få känner till offret. Så även andra

faktorer kan ibland trumfa kändisskapet. Det vi anser, i detta fall, är att en så pass sensationell händelse som att en politiker blir grovt misshandlad och knivskuren, nästintill mördad, är en tillräckligt chockerande och unik händelse för att ge ett stort utslag på nyhetsvärderingskalan.

Valeria Helander

KÄLLOR:

*Massmedier - press, radio och TV i förvandling.
The Handbook of Journalist Studies.
Den svenska journalistkåren
Lögn, förbannad lögn och journalistik*

Nedan följer vår egen modell som kan tillämpas när man undersöker nyhetsvärdering vid politikervåld.

Modellen för nyhetsvärdering vid politikervåld:

Faktorer:

- geografisk närhet, närhet till utgivningsort (centrum 5 – periferi 1)
- elitperson (kändisfaktor) (hög 5 – låg 1)
- motiv (poliskt 5 – icke politiskt 1)
- övergreppets grovhet (grovt 5 – ringa 1)
- följder (död 5 – inga 1)
- polisk status (riksdag – landsting – kommun)

Poängskala: 1-5; Ju högre poäng, desto högre förväntat nyhetsvärde.

Modell 1 Rikstäckande media

	Fredrick Federley	Issa Issa
Geografisk närhet	5	3
Elitperson	4	1
Politisk status	4	1
Motiv	4	4
Övergreppets grovhet	3	4
Följder	1	4

S om man kan se på modellerna så har både misshandeln av Fredrick Federley och misshandeln av Issa Issa intressanta kriterier ur nyhetsvärderings-synpunkt. Det man kan hävda här är att Federley visserligen fick mycket uppmärksamhet på rimliga grunder. Däremot så har även Issa-fallet många intressanta aspekter.

Det man tydligt kan se här är att det är de personliga egenskaperna hos Federley som har genererat så pass mycket uppmärksamhet på honom. Men om man ser till själva brottet, dess motiv och dess följder, så *borde* även Issa-fallet ha ansetts intressant.

Valeria Helander

Att rapportera eller att inte rapportera - det är frågan

Så hur har rapporteringen sett ut rent konkret? Ja, man kan väl säga som så, att den som inte tror på likriktning inom svensk media får tänka om.

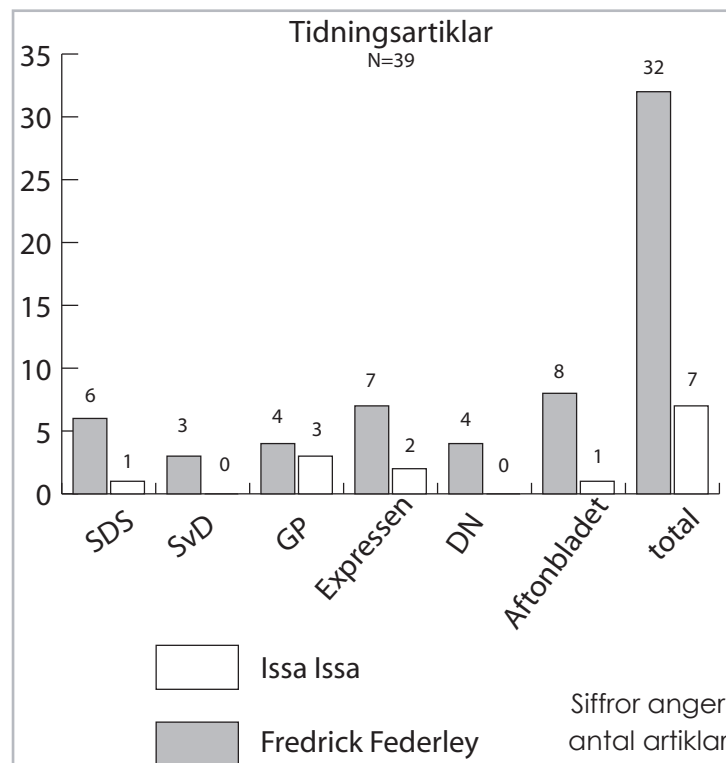
Trenden är ganska tydlig. 32 utav de 39 artiklarna som behandlade någon av fallen handlade om Fredrick Federley. De två största dagstidningar, DN och SvD valde att inte skriva en rad om Issa Issa. Tidningarna har i mycket större utsträckning än etermedia valt att inte ha med något alls, eller väldigt lite, om sverigedemokraten.

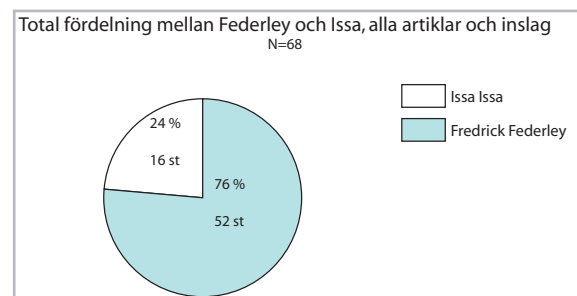
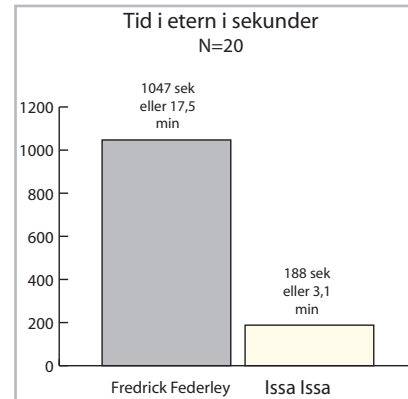
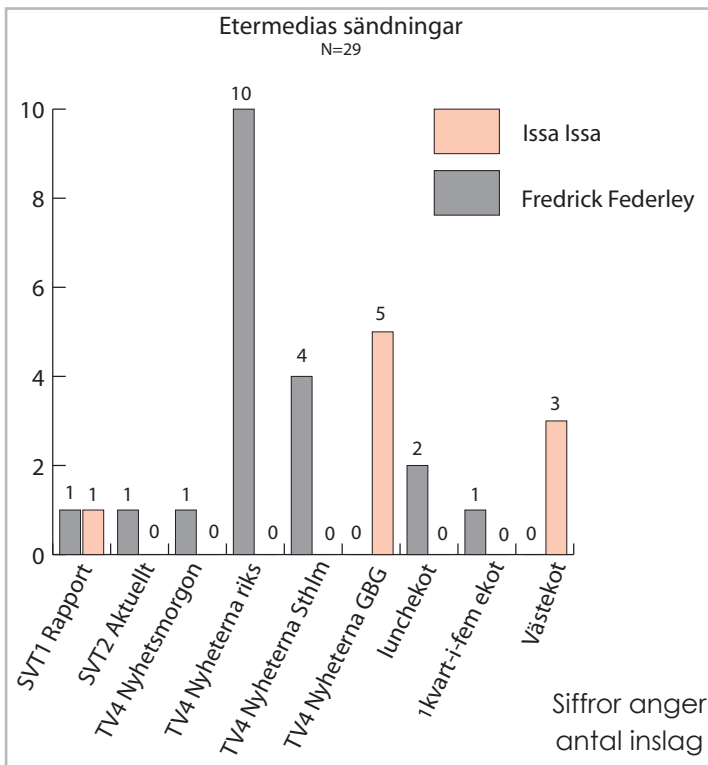
Karolina Andersson, nyhetschef på Svenska Dagbladet tror att det mest är en slump att det blev så.

– Saker händer på kvällen och sen tappas det bort i flödet. Det finns ingen som helst

värdering i det, utan det handlar nog mer om tillfälligheter.

I KVÄLLSTIDNINGARNA VALDE man att behandla misshandeln av Federley som den största nyheten dagen efter att det inträffade, och man hade både ettapuffar, uppslag och krönikor angående politikervåld. Man valde dessutom att ha en artikel om Fredrick Federley den 24e september, dagen efter misshandeln av Issa Issa, där man skrev om att de misstänkta i Federley-fallet hade släppts. Den tidning som skiljer sig mest från mängden är, föga

förvånande, Göteborgs Posten, som hade fyra artiklar om Fredrick Federley och tre om Issa. Trots denna relativt jämna fördelning, kan man ändå inte låta bli att undra varför GP inte valde att gå på ännu mer, när en politiker från Göteborg, som är dess huvudarena blir utsatt för ett så pass grovt brott.

– Det hände ju i Göteborg, så närheten fanns där ju. Det tycker jag absolut att man borde ha lagt mer krut på, säger Peter Linné, kriminalreporter på GP.

NÄR MAN TITTAR på etermedia kan man först se en relativt jämn fördelning mellan de båda fallen. Speciellt eftersom vi har tittat på TV4s lokala nyhetssändningar och Västekot. De lokala medierna har valt att inte ha med Federley alls och detta stärker

variabeln "geografisk närhet" i vår modell, som säger att en händelse får större genomslag ju närmare utgivningsorten den sker. På Västekot och TV4 Nyheterna Göteborg har man, till exempel, endast med nyheten om Issa. Sammanlagt hade dessa båda medier åtta inslag om Issa-fallet. Samma tendens ser man i Stockholm där Federley får fyra inslag i TV4 Nyheterna Stockholm och Issa inga alls. Om man ser till den totala fördelningen så är det tjugo inslag om Federley och nio om Issa. Men om man ser till inslagens längd visas en helt annan historia. Federley är under perioden 15-30 september med i 17,5 minuter. Summan för Issa är tre minuter.

Valeria Helander

Två fall av misshandel. Två skilda rapporteringar.

Aftonbladet dagen efter överfallet på Fredrick Federley uttrycker fyra partiledare sin avsky över händelsen. "Ingen ska behöva drabbas av något liknande. Vi vet inte om det har några politiska motiv, men hur det än är så är det viktigt att vi alla står upp och tar avstånd från sådant här", säger Lars Ohly. Var finns han och hans politiska kollegors fördömanden en vecka senare? I artiklar och tv-inslag om Issa Issa är det nästan uteslutande SD-politiker, som Mikael Jansson och Erik Almqvist, som kommer till tals och uttrycker sina misstankar kring eventuella politiska motiv.

RAPPORTERINGARNA KRING överfallet på centerpartisten Fredrick Federley och misshandeln av sverigedemokraten Issa Issa skiljer sig från varandra på flera sätt. Majoriteten av de artiklar vi undersökt som berör angreppet på Fredrick Federley präglas av stark empati för den misshandlade. Hans skador och allmäntillstånd beskrivs ingående och flera människor uttalar sig, allt från Säpo till Mona Sahlin. Till och med i de kortaste av notiser finner vi värdeladdade ord och spekulationer kring tänkbare motiv till överfallet. Bland artiklarna som berättar om attacken på Issa Issa är huvudparten rent rapportering. De ger en saklig bild över det som hänt utan vidare fördjupning eller anknytning till ett större sammanhang, som till exempel politikervåld. Det ges en bild utan engagemang. Undantaget är kvällstidningarna vilka ger oss en annan, mer detaljerad bild. Trots att Aftonbladet och Expressen inte har mer än en, respektive två, artiklar om Issa Issa är de ändå här som en annan, mer djupgående

bild av honom ges. Reportrarna här har faktiskt träffat honom och texterna präglas av en märkbar empati för den misshandlade. Det är endast här Issas namn och foton på honom publiceras. Ninni Jonzon, biträdande redaktionschef för Göteborgs Posten, kommenterar det faktum att kvällstidningarna gick ett steg längre, att de är duktiga på att fånga upp och se "den lilla människan". Fredrick Federley själv benämner kvällstidningarnas journalistik som svulstig och tendensiös, men syftar då på den rapportering som rörde hans fall.

VISST FÖREKOMMER DET neutrala och sakliga artiklar även om Fredrick Federley. Men helhetsintrycket visar på ett helt annat engagemang när det gäller rapporteringen kring hans misshandel. Här visar journalistkåren en vilja att analysera, att gå vidare, att återkoppla. När en politiker blir attackerad och svårt misshandlad borde samtliga varningsklockor ljuda och generera milslånga artiklar om det demokratiska läget i vårt land. Och detta sker i fallet Federley. Krönika och ledare tillägnas hans sak. Men var finns debatten när sverigedemokraten Issa Issa en vecka senare råkar ut för samma sak? I hans fall står det dessutom från början klart att det låg politiska motiv bakom. Peter Linné, kriminalreporter på Göteborgs Posten, berättar att han tidigt fick veta att flera av personerna som misshandlade honom sagt eller skrikit saker som indikerade på att hans partitillhörighet var orsaken till attacken. Göteborgs Posten är en av de tidningar som, föga förvånande på grund av den lokala närheten, publicerar flest antal artiklar om överfallet på Issa Issa. När man

tittar närmare på den fina statistiken visar det sig ändå bara handla om två artiklar, varav en är en notis med information hämtad från Aftonbladet. "Det kan jag tycka är lite slapp, jag tycker vi borde sökt Issa för en kommentar", erkänner Ninni Jonzon.

EN GENOMGÅENDE TREND för artiklar och inslag vi tittat på som publiceras om överfallet på Fredrick Federley är att han själv inte vill spekulera i tänkbara motiv. Både i Göteborgs Posten lördagen den 18 september och i Dagens Nyheter samma dag, berättar han att han inte blev av med några pengar vid attacken. Federley säger i notisen att han inte vill spekulera om misshandeln var politiskt motiverad, men tillsammans med rubriken, "Federley tror inte det var rån", blir detta uttalande just en spekulation och slutsatsen tycks redan vara klar. Expressen publicerar den 24 september, dagen efter överfallet på Issa, en artikel där det framgår att attacken varken var politiskt motiverad eller ett hatbrott. Det faktum att misshandeln var planlös gör den inte mindre avskyvärd, men är det rimligt att en spontan vansinnesmisshandel på en kändis får så utdragna efterdyningar i medieutrymmet?

"**DET HÄR GER** hopp för alla som råkar ut för det här." Orden tillhör Fredrick Federley och syftar till att de två ungdomar som misshandlade honom är gripna. Med ett blått öga och tappert leende

står han på Centerpartiets valvaka. Artikeln är publicerad i Svenska Dagbladet den 24 september. Även i TV4:s sena nyhetssändning den 21 och i Ekots sändningar under den 23 september får Federley uttrycka sin lättnad. Svenska Dagbladets artikel publiceras dagen efter attacken på Issa Issa i Göteborg. Kanske kunde han ha behövt lite av det hopp Fredrick Federley pratar om?

VÅR KVALITATIVA INNEHÅLLSANALYS ger en helhetsbild över Federley som en stark kämpa som sakta reser sig efter överfallet på honom. Han är inte en som ger sig i första taget och efter att ha överlevt attacken blir han nu en talesman för dem som råkat ut för liknande. Issa Issa uppmärksammas ett par dagar efter överfallet på honom. Han får artiklar i Göteborgs Posten, Expressen och Aftonbladet och en kort notis i Sydsvenskan. Han uppmärksammas i TV4-nyheternas localsändningar. Ytterligare några dagar senare publiceras nyheten att sverigedemokraten lämnar politiken, detta i form av några korta notiser. Sedan är det tyst. Ingen efterföljande debatt, inga krönikor, inga ledare. Ingenting.

Lovisa Ganslandt

Bilderna/faksimilen är publicerade på Aftonbladet (2010-09-25) och hämtade från www.politisktinfo.se (2010-11-25) samt från www.expressen.se (2010-12-01).

Pressbild, Göteborgs Universitet

Kent Asp och ologisk media

Kent Asp är docent i statsvetenskap och professor i journalistik som under många år har forskat om logiken inom media. Han tycker att detta fall av så totalt olika rapporteringar om två så pass lika fall är väldigt förvånande.

– Båda fallen är mycket intressanta ur nyhetsvärderingssynpunkt, men bara det ena blev uppmärksammat, vilket är märkligt, i alla fall om man ska se till medielogiken. Kent Asp säger att allting pekar på att Issa-fallet inte blev uppmärksammat för att det handlar om just en sverigedemokrat. Våld mot sverigedemokrater tenderar att falla bort inom media för att man inte vill framställa dem som offer.
– Det finns inslag av självcensur på redaktionerna, för det är ett så pass känsligt ämne.

**"Det finns inslag
av självcensur på
redaktionerna"**

DET FINNS EN stark vilja på redaktionerna att inte vilja gå sverigedemokraternas ärenden. Att utmåla dem som offer fungerar till deras fördel, sägs det. Enligt Kent Asp bryter man mot konsekvensneutraliteten genom att tänka så. Konsekvensneutralitet innebär att man som journalist inte får bry sig om konsekvenserna av ens rapportering, oavsett vilket ämne det rör. Han tror att svaret på frågan om varför så lite gjordes om Issa ligger inuti redaktionerna och journalisterna själva.
– Det är på professionalistiska grunder

som besluten fattas. Dessa styr mer än det demokratiska uppdraget.

DET ÄR JOURNALISTERNAS och redaktionernas tolkningar av händelserna som är avgörande, inte händelserna i sig. Genom att alla redaktioner och journalister följer samma mallar blir även all journalistik likriktad. Det en skriver om skriver alla. Eller tvärtom. Enligt medielogiken är det faktorer inifrån medierna som styr, inte utifrån.

KENT ASP SÄGER att kändisfixeringen är medielogikens brist. Detta kan förklara varför fallet Federley fick så mycket uppmärksamhet. Men det förklarar inte varför Issa inte fick någon.

– Det är ganska obegripligt att det inte blev mer rapportering. Issa-fallet har en massa faktorer som är intressanta både för kvälls- och för dagspress. Den stora nyfikna frågan är: Varför rapporterades det inte mer?

Valeria Helander

"De tyckte det var rätt åt mig"

Issa Issa (SD) är besviken på hur han har blivit behandlad av medierna sedan han blev brutalt misshandlad och knivhuggen utanför sin bostad den 23:e september.
– Hade det varit en svensk från ett annat parti hade det varit helt annorlunda, säger han.

Det var sent på kvällen, runt 22.00, som Issa Issa var hemma i sin lägenhet i Hjällbo tillsammans med sin mor och sin bror. Plötsligt for det in gatstenar genom rutan. När Issa tittade ut såg han två ungdomar som promenerade därifrån. Han och hans bror sprang efter dem in i en gränd, där ett stort antal personer stod och väntade. Det var ett bakhåll.

– Det var runt fyrtio personer. De skrek "jävla rasist, jävla Sverigedemokrat". Jag fick en flaska i huvudet, och ett knivhugg i axeln. Sedan minns jag inget mer. Jag var helt säker på att jag skulle dö, säger han.

" Demokratin kostar, man måste vara beredd att kämpa för den. "

ISSA FICK TA emot arton knivhugg och sparkar och slag. Angriparna var flera lokala ungdomar, som även tidigare har trakasserat Issa. På valdagen stod han och delade ut valsedlar för sverigedemokraterna när fem, sex ungdomar kom fram till honom och uppträdde hotfullt.

– Jag försökte förklara vad sverigedemokraterna stod för men de ville inte lyssna. För vissa kan det vara väldigt provocerande att jag är invandrare och med i SD.

Stämningen blev så hotfull att Issa fick ringa polisen och fick eskort hem. Fyra dagar senare skedde attacken. Han vaknade på sjukhuset och kvällen efter kom aftonbladets reporter, Kerstin Danielsson, till sjukhuset för att intervjua Issa.

Issa Issa har återhämtat sig efter misshandeln och tänker fortsätta med politiken.

Foto: Valeria Helander

AFTONBLADET VAR DEN första tidningen som gjorde en intervju med Issa. Han låg då fortfarande på sjukhuset, och var mycket medtagen. Dagen efter, den 25:e september, publicerades en halvsidesartikel i Aftonbladet som gjorde Issa mycket upprörd, dels för att mycket av det som stod i texten inte stämde. Men mest för att man i nätupplagan av tidningen hade satt loggan till sin kampanj "Vi gillar olika"

ovanför artikeln, och ovanför bilden av Issa, sönderslagen, i sjukhussängen.

– Det kändes som en markering, att det var rätt åt mig, det som hände. Det var förnedrande.

Fredrick Federley håller med om att detta var en markering från Aftonbladets sida.

– Där tog Aftonbladet uppenbarligen en ställning i nyhetsrapporteringen. Det hade ju varit en sak om det varit en ledarartikel, men det blir betydligt mer problematiskt när man tar en sådan ställning i en nyhetsartikel.

DESSUTOM STÄMMER UNGEFÄR sextio procent av det som står i artiklarna som handlar om Issa, säger han själv. Att han har sagt att han ska hoppa av SD förnekar han bestämt. Istället har han vägrat att svara på denna fråga, något som tolkades som ett ja av reportrarna.

– Våld leder ingenstans. Om jag hoppar av partiet så har de vunnit, säger han med eftertryck. Att han skulle ha blivit attackerad av landsmän förnekar han också. De var från Mellanöstern, men inte från Syrien, där Issa själv kommer ifrån.

ÖVERLAG SÅ ÄR Issa Issa mycket besviken över mediernas hantering av denna händelse. Och det är han inte ensam om. Även Federley, som råkade ut för en misshandel några dagar tidigare reagerade över att hans fall fick så mycket uppmärksamhet, men att Issa knappt fick någon.

– Överfallet på honom var ju med kniv och det är ju väldigt allvarligt och det var klart politiskt motiverat, till skillnad från mitt fall. Detta är ju allvarligare ur en demokratisk synpunkt än vad en vansinnesmisshandel är, menar Federley.

BÅDA POLITIKERNA ÄR överens om att media har gjort ett dåligt jobb när det gäller att rapportera om våld och hot mot sverigedemokrater. Issa är förvånad över att det inte har blivit en uppföljning på

hans fall. Att man inte har pratat med folk i hans bostadsområde eller med politiker i riksdagen.

I princip så är det bara polisen och Mikael Jansson, SD:s ordförande i Göteborg, som har uttalat sig när medierna har sökt kommentarer. I Federleys fall har man intervjuat SÄPO, partiledare för olika partier, brottsmisstänkta, jurister, familjemedlemmar och många många fler.

BÅDE FREDRICK FEDERLEY och Issa Issa känner att media har ett stort ansvar när det gäller brott som är ämnade att sätta demokratin ur spel. Att media borde försöka vara opartiska, objektiva och att inte döma någon på förhand. Ingen av dem tycker att det är så det fungerar idag. Issa tror att det skulle sett helt annorlunda ut i media om han hade tillhört ett annat parti, att rapporteringen då varit mer omfattande, att man hade försökt få till en debatt och att det hade blivit förstasidanyhet.

– Journalistkåren har ett ansvar att betrakta alla partier lika och rapportera objektivt, tycker Federley.

ISSA OCH HANS familj är mycket skakade över det som Issa blev utsatt för.

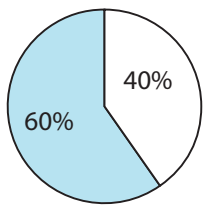
– Jag trodde aldrig att det här skulle hända mig. Jag bor ju i Sverige, ett så kallat demokratiskt land.

JUST NU LEVER Issa gömd någonstans i Sverige tillsammans med sin familj. SÄPO har kopplats in för att garantera hans säkerhet. Han kommer förmodligen aldrig att återvända till Göteborg. Han kommer dock inte att sluta med politiken. En dag hoppas han sitta i riksdagen.

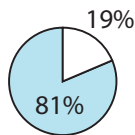
– Demokratin kostar, man måste vara beredd att kämpa för den. Man måste vara beredd att stå för det man tycker och tänker. Backar jag så kanske någon annan backar också.

Valeria Helander

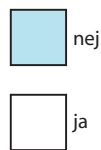
Misshandlad uttalar sig
Alla artiklar och inslag
N=68

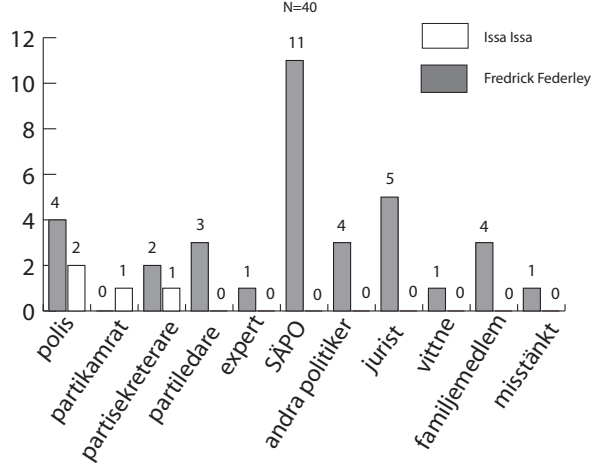
Fredrick Federley

Issa Issa

Antal uttalande av olika aktörer

Fakta:

Namn: Issa Issa
Ålder: 31
Parti: Sverigedemokraterna
Yrke: Väktare och kommunpolitiker

Foto: Valeria Helander

Fakta:

Namn: Fredrick Federley
Ålder: 32
Parti: Centerpartiet
Yrke: Riksdagsledamot

Bilden är tagen från Riksdagens hemsida 2010-12-01

Aftonbladet var den tidning som skrev mest om Federley-överfallet. Hela åtta artiklar skrevs om Federley perioden 15-30 september. En artikel handlade om överfallet på Issa Issa. Och det är den artikeln som Issa är mest

Enligt honom intervjuades han på sjukhuset när han var i mycket dåligt skick, och reportern som intervjuade honom skrev att han hoppar av SD. Något som han tydligen aldrig har sagt. Men det han tyckte var värst var att man i tidningens nätupplaga hade satt loggan "Vi gillar olika" ovanför artikeln om honom och bilden av honom i sjukhussängen.
– Jag förstår inte varför han skulle tro att den riktar sig mot honom, säger Robin Govik, biträdande nyhetschef på Aftonbladet. Kampanjen riktar sig inte mot någon, det är ett uttalande för mångfald.

EN SOM INTE håller med om detta är Anne Lagercrantz, chef och ansvarig utgivare för TV4 Nyheterna. Hon tycker att det är problematiskt med denna typ av kampanjournalistik.

– Jag tror att folk är ganska kapabla till att bilda sig egna uppfattningar, men här försöker man klistra på åsikter på sina läsare.

Govik tycker att fallet med Issa Issa är jätteintressant men att det finns flera faktorer som gör att en sverigedemokrat får mindre uppmärksamhet än en annan politiker. Dels vill man inte framställa sverigedemokrater som offer och dels vill man inte ge dem för mycket medialt utrymme.

– Man kan inte behandla det här partiet

som ett vanligt riksdagsparti. Det är ju ett parti med rasistiska anor, säger han.

Att en politiker blir grovt

misshandlad ser han som ett stort hot mot demokratin och han anser att all form av politiskt våld är fel.

Men han påpekar att incidenten med David von Arnold Antoni – sverigedemokraten i Malmö som påstods ha fått ett hakkors

inristat i pannan som sedan visade sig vara falskt, fortfarande fanns i färskt minne hos pressen. Detta kan ha varit en av anledningarna till att det skrevs så lite om Issa Issa.

– Man blir mer skeptisk när det gäller en sverigedemokrat. Fast här stod det i och för sig klart tidigt att det inte var påhittat, så då bör man absolut skriva om det.

PÅ FRÅGAN OM det hade blivit annorlunda rapportering om Issa Issa tillhört ett annat parti är Robin Govik säker.

– Ja, absolut.

LENA MELLIN, POLITISK chefredaktör på Aftonbladet, skrev en krönika i samband med misshandeln av Fredrick Federley. Där kunde man bland annat utläsa att brottet förmodligen var politiskt motiverat. Att detta fick så stor uppmärksamhet och spekulationer, medan fallet Issa inte fick det sammanfattar hon med:

– Vi är aldrig objektiva betraktare.

Valeria Helander

På västkusten intet nytt

– tre röster från Göteborg

Det främsta argumentet för att misshandeln av Issa Issa inte blev en större nyhet utanför Göteborg är just den lokala förankringen. Ett av de starkaste kriterierna för att en händelse ska bli en nyhet är den geografiska närheten och de flesta vi pratat med hänvisar till detta. Detta borde innebära att nyheten fick stort utrymme i Göteborg.

Eller?

Vi träffar Ninni Jonzon på hennes kontor i Göteborgs Postens lokaler i centrala Göteborg. Idag är hon biträdande redaktionschef och innan det arbetade hon som nyhetschef. Tidningen befinner sig mitt i en omorganisation, avdelningar ska slås ihop och personalstyrkan reduceras. Ninni Jonzons rum är fullt av stora flyttkartonger och vi kan knappt stänga dörren på grund av dem.

– Det kanske inte är så konstigt att saker kommer bort när det ser ut så här, skämtar hon och syftar på vad vi pratat om minuten tidigare, att uppföljningar till nyheter ibland glöms bort, medvetet eller omedvetet.

GÖTEBORGS POSTEN ÄR den tidning som har skrivit nästan lika mycket om Issa Issa som om Fredrick

Federley. Många av de medier vi undersökt publicerar ingenting om överfallet på Issa. – Vi hade en artikel på lördagen. Där skrev ju inte vi hans namn, vi har ingen bild på honom och vi har inte pratat med honom. Istället har vi då pratat med en partiföreträdare som hävdar att han tror att detta kan vara politiskt motiverat.

– **Senare hade ni en liten notis där ni berättar att Issa slutar med politiken. Ni har hämtat informationen från Aftonbladet.**

– Ja, det kan jag tycka är lite slappt. Jag vet inte om det var någon som försökte nå honom då men inte fick tag på honom, säger Ninni Jonzon. Hon understryker att hon inte vet hur man resonerade på nyhetsredaktionen den dagen, men tycker ändå att man borde sökt Issa för en kommentar. För det hände faktiskt i Göteborg så närheten fanns där. Hon nämner även det kontroversiella i det faktum att han är sverigedemokrat och invandrare och menar att det häri faktiskt fanns kriterier för en intressant nyhetsartikel.

– Det här tycker jag absolut att man borde ha lagt mer krut på. Men de kanske hade fullt upp, jag vet inte hur diskussionerna gick eller var prioriteringen låg. Ninni Jonzon har även en teori om varför så många medier valde att inte berätta

om Issa alls.

– Det är för att det hände i Göteborg. Hade det hänt i Stockholmstrakten är det väldigt stor risk att vi hade behandlat det på samma sätt, alltså skrivit väldigt lite om det.

PETER LINNÉ, GP:S kriminalreporter sedan tio år och den person som skrev artikeln om Issa Issa, fick tipset om en misshandel i Hjällbo av kvällsreportern. Han ringde direkt till polisen för att kolla läget.

– Jag ställde frågan till polisen; har det här

Ninni Jonzon kollar upp vad Göteborgs Posten gjorde om Issa Issa- nyheten.

Foto: Valeria Helander

något att göra med att den här personen är aktiv inom sverigedemokraterna?

Linné fick svaret att det var en av de saker man undersökte. Han ringde då vidare till sverigedemokraterna och fick där uppgifter från några som hade pratat med Issa.

– Då ringde jag tillbaka till polisen och sa; vad fan han säger ju själv, enligt kompisar, att någon av de här personerna som pryglade honom sagt eller skrikigt något som indikerade på att det var för att han var med i det här partiet. Dessutom hade han fått hot eller spö ganska nyligen innan också.

PETER LINNÉ VILL inte säga att media har gjort rätt eller fel i hanteringen av detta fall. Däremot håller han med om att det är allvarligt.

– Som med all åsiktsvåld är det ju jätteallvarligt. Det är ju lika allvarligt som om en journalist blir attackerad. Det är demokrati-hotande ur alla aspekter.

Han tycker dock att det är skillnad på politiker och politiker. Våld mot Mona Sahlin, till exempel, är allvarligare än våld mot någon på Feministiskt Initiativs lista i Simrishamn. Men båda är givetvis allvarliga, säger han.

UTÖVER AFTONBLADETS KERSTIN Danielson var det endast en reporter från Expressen/GT som träffade Issa Issa efter dådet. Markus Hankins var hemma hos Issa och hade även kontakt med Göteborgs partiordförande Mikael Jansson.

– Jag skrev bara rakt upp och ner. Jag försökte inte politisera det. Jag hade gjort

likadant oavsett om han hade varit folkpartist eller socialdemokrat.

MARKUS HANKINS TROR att det hade blivit en mycket större grej för media om Issa Issa hade "varit ett namn", som Jimmie Åkesson. Nu var det på alldeles för låg politisk nivå. Han menar också att det är ett politiskt problem för sverigedemokraterna att den här personen är invandrare. De kan då inte dunka på trumman som de skulle kunna göra om det hade varit en "svensk person" som råkade ut för samma sak.

– Det är kontroversiellt inom deras parti att de har invandrare som är på valbara platser.

Han tror att det är svårt för sverigedemokraterna att använda misshandeln av Issa Issa i propagandasyfte, som de säkert skulle vilja.

– De vill ofta att alla ska tycka synd om dem, men det är svårt när många i partiet tycker att alla invandrare ska ut. Här har vi ett sverigedemokratiskt offer, som dessutom är invandrare.

Foto: Lovisa G

Lovisa Ganslandt

NINNI JONZON PÅ GP återknyter till det Markus Hankins säger om politisk nivå och tror att det skulle genererat mer material i media om Issa var invald i kommunfullmäktige. Redan där tror hon det hade blivit mycket mer diskussion och uppmärksamhet kring händelsen.

– Det har nog även en del att göra med den här valhändheten kring hur vi medier ska behandla sverigedemokrater. Det är inte en jättesvår uppgift men den är komplicerad. Vår uppgift är ju inte att tiga, tvärtom. Vi ska ta fram och granska och behandla dem

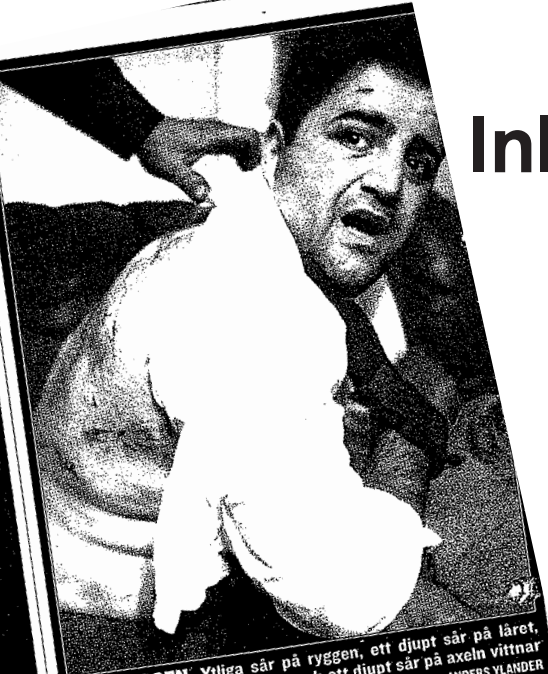
som vilket annat parti som helst. Samtidigt är det svårt, vi vill inte ge dem för mycket uppmärksamhet och vi vill inte heller tysta ner dem.

Om det hade varit en folkpartist eller en vänsterpartist som blev misshandlad, knivhuggen och dödshotad i syfte att få honom att lämna partiet, tror du det skulle blivit en större nyhet då?

– Nej. Det faktum att det är en sverigedemokrat det handlar om här borde egentligen i sig generera mer nyhetsvärde än om det hade hänt en folkpartist.

FAKTA:

Den 10 september på kvällen larmades polisen av ungdomspolitikern för SD Malmö, David von Arnold Antoni. Enligt honom hade två maskerade män överfallit honom, dragit in honom i lägenheten och därefter rispat in en svastika i hans panna. Senare har det framkommit att von Arnold kan ha vållat skadorna själv.

KNIVHUGGEN. Ytliga sår på ryggen, ett djupt sår på låret, skador på huvudet, i ansiktet och ett djupt sår på axeln vittnar om den brutala misshandeln.
Foto: ANDERS YLANDER

”Jag är livrädd”

SD-politikern hoppar av efter knivöverfallet

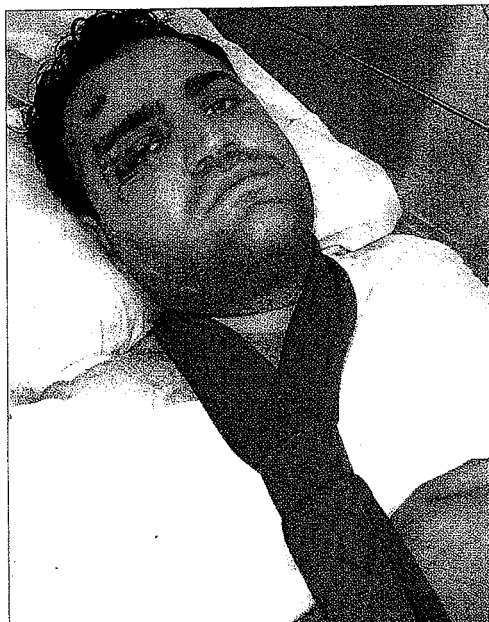
GÖTEBORG. Sverigedemokraternas Isssa Issa, 31, hoppade av politiken efter det våldsamma knivöverfallet mot honom.

– Jag är livrädd nu. När de högg mig tänkte jag på hur Anna Lindh knivmördades, säger han.

Vid 22-tiden i torsdags kväll tog Isssa Issas aktiva partiengagemang slut. Då överfölls femte-mannet på SD:s kommunalvalslista för östra Göteborg utanför sitt hem i Hjällbo.

Två män kastade in stenar genom hans lägenhetsfönster. – Är det du som är SD-horungen, skrek de enligt Issa.

18 knivhugg i ryggen
Med 18 knivhugg i ryggen, på benet, mot huvudet och i axeln skadades han allvarligt. Hans högra hand kan bli permanent förlamad. Men trots att han nu väljer att lägga ner sitt politiska engagemang och gå ur SD ser han inte våldet som någon seg-

MORDFÖRSÖK Sverigedemokraten Isssa Issa, 31, blev brutalt knivöverfallen i förgår. Nu lämnar han partiet.

Han lämnar SD – efter överfallet

GÖTEBORG. Sverigedemokraten Isssa Issa, 31, är tacksam han lever efter det brutala överfallet i förgår.

De sa att de skulle döda säger han. Slutar han med politiken lämnar partiet.

Aftonbladet träffar Isssa Issa på ett där han har fått polis-

handen och benet. Någon slog en flaska i huvudet på honom. Han blev sparkad och slagen.

Enligt uppgifter till Aftonbladet var angrifarna ungdomar i 15-20-årsåldern. Polisen rubricerar attacken som grov misshandel.

– Säpo var här i morse, säger Isssa.

”Politiskt motiv”

Han är kristen syrian, kandiderade till kommunfullmäktige och stod på femte plats på Sverigedemokraternas valsedel för östra Göteborg. Partiet ökade från ett till tre mandat i årets val.

– Folk har missförstått och tror att jag är emot invandrare. Det var därför jag fick stryk, säger han.

Nu lämnar Issa partiet. Mikael Jansson, SD-ordförande i Göteborg och på väg in i riksdagen, säger:

– Vi befarar att det här överfallet är politiskt motiverat. Issa har tidigare, på valdagen, blivit utsatt för ett hot när han stod vid en vallokal och delade ut valsedlar.

Jansson tycker att det som hänt är extremt allvarligt. – Vi upplever en hets mot oss Sverigedemokrater. Och att andra politiker inte tar ställning mot detta.

Anders Johansson
anders.johansson@aftonbladet.se
Kerstin Danielson
kerstin.danielson@aftonbladet.se
Eric Tagesson
eric.tagesson@aftonbladet.se

”Nu lyssnar folk på oss

Valaffischen är sönderriven, nazisten Daniel Höglund fick 10 röster och en plats i Grästorps fullmäktige. Sidan 4, del 1

Grästorp tågar mot nazismen efter valchocken

S kallar till extra kongress

Sidan 70, del 2

Grovt överfall på SD-företrädare

Sidan 6, del 1

Asplattan som kan...

böcker på bibliotek

Sidan 35, del 1

ATTACKERADES. Vid 22-tiden på torsdagskvällen attackerades den 31-åriga mannen av ett tiotal yngre män. Han knivsköts och fick föras till sjukhus i ambulans. Mannen kandiderade för SD i kommunvalet, och polisen ska nu utreda om attacken har något med hans partislinjor att göra.
Bild: PETER OLAUSSON

SD-kandidat i Hjällbo knivskuren

GÖTEBORG. En 31-årig man, som kandiderat för Sverigedemokraterna i kommunvalet, vårdas på sjukhus efter att ha överfallits och knivskurits av ett tiotal unga män i Hjällbo häromkvällen. Polisen vet ännu inte om brottet har med mannens politiska partitillhörighet att göra.

– Ärendet rubriceras som grov misshandel. Vi jobbar med olika motivbilder. Om brottet har att göra med mannens partisympatier är givetvis en av de bitar vi undersöker, säger kommissarie Per-Olof Johansson på länskriminalen.

Det var strax efter klockan 22 på torsdagskvällen som 31-åringen fick saker inkastade i sin lägenhet. När han gick ut på skolspåret för att se vad som pågick blev han attackerad av ett tiotal yngre män.

SD-företrädaren tvingades ta emot flera

knivstick mot kroppen. Det är fortfarande ingen misstänkt gripen för dådet.

Den skadade lokalpolitikern tillstånd bedöms inte vara livshotande.

Enligt vad GP erfar skall flera av de inblandade varit mycket unga, någon kanske till och med minderårig.

– Jag kan bekräfta att det är en våra kandidater som blivit överfallen. Med tanke på hur hetsen har varit mot oss så förvånar det Patrik Ehn, vice distriktsordförande för SD i Göteborg.

Uppgifter gör gällande att 31-åringen redan förra veckan hotades till livet, under ett besök vid en valstuga på Kungälvspåren. – Det är ingenting jag känner till. Men,

som sagt, vi har precis börjat med vår kartläggning konstaterar P-O Johansson.

Han tillägger:

– Vi har hört målsäganden inledningsvis. Han har kunnat bidra med viktig information. Sverigedemokraterna har både lokalt och nationellt haft kontakt med såpo, då flera av partiets kandidater utsatts för angrepp och skadegörelse de senaste åren. I detta senaste fall är emellertid säkerhetspolisen inte inkopplad.

Enligt Patrik Ehn (SD) har valrörelsen i Göteborg trots allt varit något lugnare i år. Även om han ser händelsen då ett utannonserat valmötesstoppades av motdemonstranter som allvarligt.

När det rör sig om 31-åringen försvaras polisens analys av att han haft ett yrke som emellanåt innebär hot.

PETER LINNÉ och DANIEL OLSSON

Inlaga

Skydda politikerna

Riksdagsledamoten Fredrick Federley överförlis utanför sitt hem i onsdags kväll. Foto: TOMMY FEDERLEY

Det räcker inte med de obligatoriska avståndsgångarna politiskt våld. Det räcker inte med afa-människor och andra huliganer som saboterar valmötan. Här krävs konkreta åtgärder. Överfallet och misshandeln av Fredrick Federley var möjligen ett "vanligt" rån, eller så var det dagsledamoten som på grund av tidigare hot finns med på Säpos skyddslista. Då Federley är öppet homosexuell kan det också handla om ett hatbrott. Säpo har i alla fall tagit över utredningen. Nyligen misshandlade David von Arnold i Malmö. Två maskerade män sågs ha tvingat in honom i lägenheten där von Arnold knivskars i ansiktet. Mycket tyder på att den här synnerligen brutala misshandeln hade rent politiska motiv.

När polisen tolererar att skrik och skrän förvandlar mötesfriheten till en chimär har de misslyckats som antirasister är också antidemokrater. De förstår inte det självklara att SD även tjänar på att ständigt ha sina möten saboterade. Så kan SD-jedningen förstärka martyrbilden av att partiet är en lysad sanningssägare. Demokratiministern, Nyamko Sabuni, har inte tagit hoten mot politiker på tillräckligt allvar. I datorn på departementet finns en redningsföreläggning om straffet när det gäller politiker. Sabuni har inte tagit detta med att politiker inte kan komma utifrån som "våldshäbrott"? Varför straffas så mycket alltså är offret? Notar en politiker detta är ett elementarstraffen för

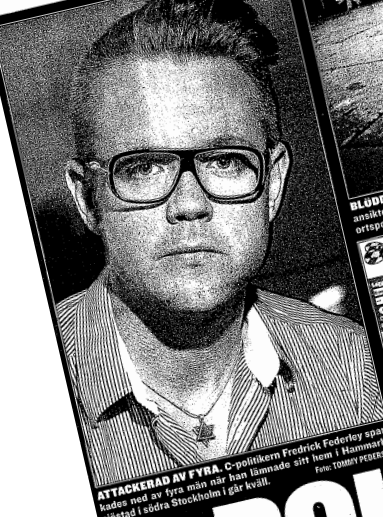
hur kan det komma utifrån som "våldshäbrott"? Varför straffas så mycket alltså är offret? Notar en politiker detta är ett elementarstraffen för

fullständigt klappade ett starkare

FREDAG 24 SEPTEMBER 2010

Utslag av politiker. Fredrick Federley kom med en biltillagd och huvudskada till Centerpartets riksdagsledamot. "Men det är inget som gör att jag inte vill vara riksdagsledamot", säger Federley. Han är inte ett spekulativt offer. Han är en politiker som har blivit utsatt för ett misshandelsföretag som är mycket vanligt.

ATTACKERAD AV FYRA. C-politikern Fredrick Federley sparades när de fyra män där han lämnade sitt hem i Hammarby sjöstad i södra Stockholm i går kväll. Foto: TOMMY FEDERLEY

BLÖDDE KRÄFTIGT FRÅN ANSIKTET. Federley slög till marken och blödde kraftigt från ansiktet. "De har sparkat honom tre gånger i huvudet", säger Agneta Andersson på ortspolisstationen.

SD-politikern David von Arnold Antoni fick ett hakbros ristat i pannan vid ett attentat i Malmö. Foto: SVEN SUNDELIN

C-POLITIKERN MISSHANDLAD VID SITT HEM

Attackerad av fyra män som misshandlade honom i Hammarby sjöstad i södra Stockholm i går kväll. Fredrick Federley (C) blev utsatt för ett misshandelsföretag som är mycket vanligt. Han är inte ett spekulativt offer. Han är en politiker som har blivit utsatt för ett misshandelsföretag som är mycket vanligt.

Frutar uppdrapning av två pojkar

De två greps på olika håll i Stockholm. Enligt Säkerhetspolisen, som håller i utredningen, var gripandena odramatiska. Båda nekar till brott i de inledande förhören. An så länge vet jag ingenting om motivet till misshandeln, säger chefsåklagare Tomas Lindstrand vid internationella åklagarbyråerna i Stockholm. Orsaken till att Säpo utreder brottet är att Fredrick Federley är riksdagsledamot och därför ingår i den grupp som Säpo ska skydda. Tomas Lindstrand säger att ungdomarna är "delvis kända" av polisen sedan tidigare. Han har anhängit båda på sannolika skäl misstänkta för grov misshandeln och grov stöld. Den senare misstanken beror på att Fredrick Federley blev av med sin plånbok vid misshandeln.

REVISIEN MOT DE TVÅ består främst av bilder från en övervakningskamera som visar delar av misshandeln. Bilderna visar också att fyra personer fanns på platsen, vilket talar för att ytterligare personer kan komma att anhöllas. Fredrick Federley slogs med vetebläs och har själv inte kunnat lämna något signalement på de gärningsmännen. Senast på söndag måste Tomas Lindstrand bestämma om de anhängs eller släpps. Deras låga ålder kan tala för att de släpps innan dess. Onsdagen den 15 september slogs Fredrick Federley ner utanför sitt hem i Hammarby sjöstad i södra Stockholm. Gärningsmännen råkade flera spårar mot hans huvud. Tillnyhetsbyråen TT säger Federley att han är låtsad över gripandena och att han fortfarande känner av ryggskjärningen han fick vid attacken.

18-åringen om att Federley ville se legitimation: "Jag blev sur"

Ynglingen ville ha en cigarett. Då frågade centerpartisten Fredrick Federley efter legitimation. Efter att ha erkänt för polisen berättar nu 18-åringen om bakgrunden till misshandeln. "Det var en sjuk grej. Jag visste inte vem han var, säger han. Det var förra onsdagen som riksdagsledamoten Fredrick Federley (C) misshandlades utanför sitt hem i Hammarby sjöstad. Efter att ha identifierats på kameraövervakningsbilder greps i går en 18-åring och en 15-åring, misstänkta för grov misshandeln och grov rån. När 18-åringen erkänt förstades båda på fri fot, delvis på grund av deras låga ålder. Misstankarna kvarstår, men enligt Säpo finns i dagsläget inget som tyder på hatbrott eller politiskt motiv. Nu berättar 18-åringen själv om misshandeln. "Det var helt onödigt. Jag visste inte vem han var. Jag var för packad och då hände det, säger han. Allt inträffade dagarna före hans 18-årsdag. "Vi gick runt i Hammarby Sjöstad och frågade om cigarett men ingen gav oss någon. Jag blev sur och sa att den som inte ger mig någon ger jag en smäll. När jag gick fram bad han mig visa leg. Jag skulle visa att jag fyllde år. Skulle efter. Han sa nej. Sen hände det. "Nu kommer jag ihåg!" När Expressen pratar med Fredrick Federley blir han lättad. "Ja, det stämmer. Nu kommer jag ihåg att jag stötte ihop med dem och frågade hur gamla de var. Jag följer lagen

och har som princip att inte ge cigg till någon som är under 18. Jag tänker inte låta en sådan sak bli mitt politiska fall. "Det här gör det lättare att förstå än om det varit ett rån. Nu är det bara idioti. Jag har fortfarande ingen förståelse, men det blir lite så att man tycker synd om människan och hoppas att han får stöd och hjälp. Sofia Johansson sofia.johansson@expressen.se

HAN BLEV NERSLAGEN - FÖREN CIGARETT

Han slogs blodig

Expressen 16 september efter att Fredrick Federley blivit misshandlad.

Fredrick Federley är utskrivet från sjukhuset efter misshandeln.

Inlaga

Federley tror inte på rånteori

Riksdagsman Fredrick Federley (C) blev inre av med några pengar i samband med den brutala misshandeln i onsdags. Men han vill inte spekulera om överfallet var politiskt motiverat. - Det känns märkligt att det skulle vara ett rån eftersom det sker klockan 18.00 i en av stans absolut lugnaste stadsdelar, och när man låter mig behålla pengarna i fickan, säger han. TT

Fredrick Federley FOTO: HÅRTA ELWASO

Modernare
RE
\$1

ar ✓ Snygga lampor ✓ Outlet-guide

FÖR KÖK KÖK

Kök & bad

FREDRICK FEDERLEY SLOGS BLODIG

- förd akut till sjukhus

Federley: Jag mår bra

Riksdagsledamoten Fredrick Federley (C) misshandlades blodig av fyra personer bara några hundra meter från sitt hem.

Nu har Säpo tagit över jakten på gärningsmännen.

Aftonbladet träffade en skärad Federley utanför hans lägenhet i går.

Påtagligt trött och tagen av situationen fördes Fredrick Federley vid 16-tiden i går eftermiddags ut bakvägen från Södersjukhuset.

Enligt Centerledaren Maud Olofsson som träffade partikamraten på sjukhuset har han väldigt små minnesbilder från attacken.

Svullen i ansiktet

- Det kan ju ändras i takt med att han blir piggare. Men just nu är han påverkad av skadan, säger hon till TT.

När Aftonbladet träffar honom vid hans lägenhet, bara några hundra meter från platsen där misshandeln ägde rum, har han en stor blåta vid ena ögat och är svullen i ansiktet.

- Jag mår under omständigheterna bra, säger han.

Utänför dörren väntar partikamrater med en påse Coca-Cola och ostbägar.

Säpo har tagit över

- Han måste vila nu, säger pressekreteraren Emma Eriksson.

Några minuter senare anländer också hans föräldrar och en syster. Det var vid 18-tiden i onsdags kväll som riksdagsledamoten attackerades av fyra okända gärningsmän.

Enligt ett ögonvittne "matade för-"

Federley

gärnings-

fortsatte

rsjukhu-

dels hjärn-

läsbenet.

över ut-

olisen.

fin Sköld

florbladet.se

Tjänstledare överrätt

Riksdagsmannen Fredrick Federley brutalt misshandlad - överfölls av gäng

Enligt vittnen ska gärningsmännen slagit Federley på den Södersjöstråtan i Södermalm i Stockholm i onsdags kväll. Han blev blodig och svullen i ansiktet. Nu har Säpo tagit över jakten på gärningsmännen.

100 SIDOR!

Telefon: 08-725 20 00

Pris: 11 kr Med Kök & bad (100 sidor): 29 kr extra Med Tr: 5 kr extra Med Sofis med: 15 kr extra

stedi har varit ett par i åtta år. I går kväll valde Vänsterpartiets ledare att följa till en. Klockan 23.17 fick han ett sms från Åsa med hennes svar. JAAA!

AAA!

ade direkt i tv - så

Wingas hundra av

Federley missar valsparturn: 'Vi är ledsna och chockade över att'

Likarom för att Federley kommer att bli återställd. Mer efter dörrarna misshandlade vingas han att avbryta valspurten.

Politiska motsändarna skakade

PETER ERICSSON
LARS ÖLBY

Heltidspolitiker - ett riskfyllt yrke

Om Fredrick Federley hade riksdagens säkerhetsplan klassificerats honom som en person som behövde ytterligare skydd för sin säkerhet. Enligt ett ögonvittne "matade för-"

LENNA MELLIN

Politisk kommentator

Cupio, ergo sum

– Jag är känd, alltså finns jag

De flesta hänvisar till Fredrick Federleys kändisskap när de försöker förklara varför rapporteringen kring de båda fallen var så skev. Men är det verkligen så att det är ens kändisstatus som styr ens nyhetsvärde?

– Vem det är gör hela genomslaget. Ur ett läsarperspektiv är det mer intressant att läsa om Kungen råkar ut för en trafikolycka än om det händer mig, säger Ninni Jonzon, biträdande redaktionschef på Göteborgs Posten.

Men vad händer då med "den lilla människan"? De enskilda människorna bakom rubrikerna, som medierna ska värna om? Ninni Jonzon säger att det är viktigt att lyfta fram människor och att Göteborgs Posten vill bli bättre på det. I just fallet Issa Issa blev det dock inte så.

ÄVEN ANNE LAGER-

CRANTZ, chef på TV4 Nyheterna är förvånad över att inte mer gjordes om Issa i deras sändningar. Speciellt då man hade lagt så mycket krut på Federley.

– Ja det gör mig lite förvånad. Vi på TV4 är generellt duktiga på att hitta enskilda människor och här är det så tydligt att det är en enskilt drabbad person, vars politiska övertygelse drabbar honom så brutalt.

Hon fortsätter med att säga att det är självklart att Fredrick Federley värderas högre än Issa Issa på en kändisskala, men att det finns andra faktorer att ta hänsyn till. Som till exempel graden av misshandel och motiven bakom dådet, där Issa slår högre. Detta håller inte Ninni Jonzon med om, utan menar att kändisvariabeln är viktigare.

– En sverigedemokrat som inte ens är invald ger inte mycket, säger hon. Federley däremot är en av våra mest kända politiker. Han uppvaktar gärna media och media gillar honom.

NINNI JONZON FÖRKLARAR att Federley fick så pass mycket uppmärksamhet för att han är riksdagspolitiker, som dessutom är ganska kontroversiell. När han först

blev attackerad visste man inte om överfallet var politisk motiverat eller inte. Det skulle även kunnat vara ett hatbrott, då Federley är öppet homosexuell. Att både han och hans parti tog kontakt med pressen

direkt efter incidenten och ställde upp på intervjuer, gjorde inte heller saken sämre.

– Mot det har vi en kille som överhuvudtaget inte är känd. Han är inte vald, han står på en lista. På valbar plats men ändå. Men det var ju ganska kontroversiellt för att han var sverigedemokrat och speciellt för att han var invandrare, påpekar hon.

INGET AV DETTA ansågs dock tillräckligt intressant för att bereda någon större plats i tidningen för artiklar om Issa. Istället dominerade Federley, även i Göteborgs Posten. Något som Fredrick Federley själv tror beror på en mediefixering vid honom som person.

– Jag vet av erfarenhet att det inte spelar

" Alla människor är lika mycket värda. Men inte publicistiskt."

"Vi står inte på någons
sida, vi är otrogna
hundar."

Lena Mellin, Aftonbladets
politiska chefsredaktör

Foto: Lovisa G

så himla stor roll vad det är jag är med i eller vad som sker, det skrivs väldigt mycket ändå. Det är ofta som media drar kändisskapet för långt. De glömmer att jag har 348 kollegor till i riksdagen som man kan skriva om. Men dessa kan de inte namnet på.

KVÄLLSTIDNINGARNA ÄR DE som har dragit kändisfixeringen längst i sina rapporter. Det fokuseras generellt sett mer på Magnus Hedmans senaste bar-turné än på det demokratiska läget i Nordkorea. Det är även i de kvällstidningar vi har undersökt som Fredrick Federley får mest uppmärksamhet efter attacken på honom. Expressen och Aftonbladet hade hela femton artiklar om honom, varav en krönika, en le-

dare, flera uppslag och helsidor. Men när vi frågar Lena Mellin, politiskt chefredaktör på Aftonbladet, om hon tycker att det finns en kändisfixering i kvällstidningarna håller hon inte med. Hon anser inte att en persons kändisstatus avgör om man kommer med i tidningen eller ej. Ninni Jonzon håller inte med. Hon säger att alla människor är lika mycket värda. Men inte publicistiskt.

*Valeria Helander &
Lovisa Ganslandt*

Vakuum i etern

En sönderslagen Fredrick Federley fanns med i många nyhetsändningar i både radio och TV dagarna före valet. Men få inom etermedia reagerade på att det låg en sönderskuren sverigedemokrat på Sahlgrenska en vecka senare.

– Issa Issa, var det han som fick ett hakkors ingraverat? Rolf Stengård nyhetschef för ekot i Sveriges Radio låter brydd. Jag berättar för honom att det var en helt annan händelse, något som skedde tidigare i september. Jag upprepar frågan.

– **Varför värderade inte ni överfallet på Issa Issa som en nyhet, värd att ha med i Ekot rikssändningar?**

– Han, sverigedemokraten? Rolf Stengård letar i minnet. Det är en svår fråga. Jag kommer inte ihåg hur vi resonerade där eller om jag överhuvudtaget var med i de där diskussionerna.

Att nyheten om misshandeln på Fredrick Federley blev så pass stor har Stengård däremot en förklaring till. Han berättar om hur samtalen gick på redaktionen. Att bakgrunden till överfallet från början var fullständigt oklar. Att de, liksom andra, inte visste om det var ett simpelt rån, ett hatbrott eller om det låg politiska motiv bakom.

ROLF STENGÅRD BER mig beskriva händelsen med Issa Issa igen och efter en snabb sökning på nätet håller han med om att de borde uppmärksammat det i Ekot. – Det låter som en klar nyhet vi borde haft med. Jag skulle vara väldigt förvånad om vi inte ens hade ett telegram om det. – **Det hade ni inte, inte under de dagar vi har undersökt. Tror du att media håller**

tillbaka lite när det gäller att rapportera om våld mot sverigedemokrater?

– Det vill jag inte säga generellt, så är det inte. Men just i det här fallet tycker jag det är konstigt att det inte blev någonting.

TORBJÖRN GUSTAFSSON ÄR gruppchef för den ekonomiska och politiska redaktionen på Rapport i Sveriges Television. Han tror definitivt att media tidigare hållit tillbaka från att rapportera om våld mot sverigedemokrater, men efter att de blev ett riksdagsparti inte behandlas annorlunda än något annat parti.

– Ur bevakningssynpunkt måste de nu ses som ett riksdagsparti, likvärdigt andra riksdagspartier. Rapport har också en bättre statistik än ekot med ett inslag om Federley och ett telegram om Issa. De båda rapporteringarna skiljer sig dock markant, både längd- och innehållsmässigt. Ett

kort sakligt telegram kan knappast jämföras med ett två minuter långt inslag där reportern faktiskt träffar Fredrick Federley. Torbjörn Gustafsson håller inte med. Han tycker tvärtom att det inte fanns någon större skillnad mellan rapporteringarna. – Vi hade bilder på Federley, det är väl det enda. Nyhetsmässigt så tycker jag nog att de fick den plats som de så att säga var värda.

Gustafsson anser att båda fallen är anmärk-

" Det är självklart att vi skulle haft med det, i form av ett telegram eller på annat sätt. "

FAKTARUTA:

RAPPORT hade ett inslag om Fredrick Federley med en intervju på 1,43 minuter och ett ickebildsatt telegram om Issa Issa på 19 sek.

VÄSTEKOT hade ingenting om Federley och tre telegram om Issa.

LUNCHEKOT och **KVART-I-FEMEKOT** hade tre inslag om Federley och ingenting om Issa. Detta under tidsperioden 15 till 30 september, samt för Issa-fallet 23 september till 8 oktober.

" Det är möjligt att det finns någon allmän avoghet mot sverigedemokrater inom media. "

ningsvärda. Politiker som blir misshandlade förtjänar utrymme i media. Att det inte blev mer, om varken Federley eller Issa tror han beror på nyhetshändelserna i övrigt de

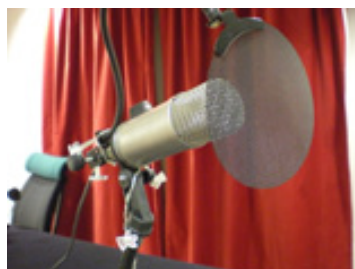

Foto: Lovisa Ganslandt

aktuella dagarna och på hur mycket plats man ägnar olika ämnen. Han gissar att dagarna strax före och efter valet var ganska nyhetstäta.

ATT DE RIKSTÄCKANDE nyhetssändningarna är beroende av sina lokala stationer är något som både Torbjörn Gustafsson och Rolf Stengård påpekar. Uppmärksammas inte en händelse i den stad där det sker är det oerhört svårt för dem att fånga upp det.

– Det är ju möjligt att Västekot gjorde någonting men att det föll bort ändå. Det är omöjligt för mig att svara på, säger Rolf Stengård och fortsätter,

– Vi borde haft med det i ekot och jag vet inte varför vi inte hade det. Det är självklart att vi skulle haft med det, i form av ett telegram eller på annat sätt. Det låter som en händelse värd att ha med i Ekot. Vi hade

Federley i flera inslag och det är självklart att vi skulle ha rapporterat om den här händelsen också.

VI RINGER TILL Västekots redaktion och får av reportern Epp Andersson veta att de sände tre telegram om misshandeln på Issa Issa.

– Jag minns det här fallet, det var jag som skrev telegrammen. Men polisen var lite osäker på vad som var vad. Jag ringde upprepade gånger men de kunde inte säga om det hade med hans partitillhörighet att göra, därför var det första telegrammet rätt så neutralt.

– **När det sedan stod klart att det var ett politiskt motiverat brott, gjorde ni någon uppföljning då?**

– Nej, det gjorde vi inte.

– **Varför inte?**

– Det kan ju ha att göra med nyhetstätheten dagen därpå, men jag vet faktiskt inte varför vi inte gjorde det. Det är möjligt att det finns någon allmän avoghet mot sverigedemokrater inom media.

Lovisa Ganslandt

"Det är ju inte mitt ansvar..."

Den absolut vanligaste meningen vi har fått höra under våra intervjuer, ja egentligen det enda som alla utgivare, nyhetschefer, redaktörer och reportrar har kunnat enas om, är meningen här ovanför. När vi har försökt ställa någon till svars för att fallet Issa Issa glömdes bort har inte en enda människa på redaktionerna sagt; ja, det var jag som valde bort detta. Chefredaktören skyller på nyhetschefen – som skyller på reportrarna som skyller på TT som skyller på polisen. Polisen i sin tur är alltför upptagen med sitt arbete för att hinna kontakta pressen.

STUDIEFÖRBUNDET NÄRINGS LIV och Samhälle, samlade 2005 några av landets mest framträdande medieforskare för en omfattande studie av hur de svenska medierna fungerar när det gäller regelverk, granskning och ansvarsutkrävande. Dessa forskare var Olof Petersson, Monika Djerf-Pierre, Jesper Strömbäck och Lennart Weibull. Beträffande regelverk och granskning

konstaterade de att "dagens svenska mediesystem kännetecknas av en paradoxal blandning av nytt och gammalt" och vidare; "att regelverket vilar på förutsättningar som håller på att bli passé."

MEDIERNA HAR INTE bara en roll att granska andras makt, de är själva makthavare och måste därför, för att upprätthålla demokratin, kunna granskas själva. Något som är lättare sagt än gjort. Svensk media har traditionellt haft fria tyglar att själva utforma sina egna regler och även själva bilda och medverka i grupperna som ska granska om dessa regler efterföljs. Därför har vi en situation där det blir svårt att utkräva ansvar och granska medierna.

HÄR ÄR ETT axplock av svar som vi har fått när vi frågat olika aktörer om varför de har nyhetsvärderat på det sätt som de gjorde i fallet Issa Issa.

Valeria Helander

**PUBLISH AND BE
DAMNED**

**Karin Olander, biträdande nyhetschef TT
Göteborg**

– Varken polisen eller partiet själva gick ut och sa att det var ett politiskt motiverat brott, och därför gjorde vi inget om det.

Karolina Andersson, nyhetschef Svenska Dagbladet

– Jag var inte ansvarig den dagen. Det är inte jag, det är nattchefen som gör den nyhetsvärderingen om det sker på kvällen. Och sen är det TT som ska skicka ut att något sådant här har hänt.

**Epp Andersson, reporter/nyhetspresentatör,
Västekot**

– Polisen ville inte säga något konkret i det här fallet, därför blev det så neutralt.

**Ninni Jonzon, biträdande redaktionschef
Göteborgs Posten**

– Jag är inte med i processen, jag vet inte hur de (redaktionen) resonerade.

Björ Blixter, presstalesman hos polisen Göteborg

– I nio fall av tio kontakter vi inte media eller TT. De får kontakta oss om de har några frågor. Vi lägger ut dygnsammanfattningar av vad som är mest massmedialt intressant och Issa - fallet var med där.

Rolf Stengård, nyhetschef Ekot

– Jag minns inte om jag överhuvudtaget var med i de diskussionerna. När det gäller den här typen av händelser är det framförallt våra producenter för nyhetsprogrammen som gör bedömningen om det ska med eller inte.

Robin Govik, biträdande nyhetschef, Aftonbladet

– Vi är väldigt många här, jag jobbade inte den natten och den dagen. Sen är det ju reportrarna som kommer med idéer till jobben.

Torbjörn Gustafsson, gruppchef för politik och ekonomi reportrarna, Rapport

– Det är inte jag som bestämmer, vi har en huvudredaktör till det. Jag lägger ut reportrarnas jobb. Våra lokalredaktioner får ta sådana här nyheter.

Kerstin Danielsson, reporter Aftonbladet

– Jobben läggs ut av nyhetschefen. Som reporter har du ingen makt att välja vad som ska in i tidningen.

**Anne Lagercrantz, chef och ansvarig utgivare
TV4 Nyheterna:**

– Jag är ju inte inne i det dagliga. Jag frågade chefen för vår politiska grupp och han kände inte till fallet Issa alls.

**Peter Linné, kriminalreporter Göteborgs
Posten**

– Jag fattar ju inga beslut. Mina chefer fattar beslut om hur stora proportioner något ska få.

**Lena Mellin, politisk chefredaktör
Aftonbladet**

– Det är inte jag som är nyhetschef, jag sitter inte vid desken.

Illustration: Lovisa Ganslandt

"Det sitter i väggarna"

– Ett samtal med Janne Josefsson om feighet, beslutsfattande och likriktning inom svensk media.

Redan i trapphuset lägger Janne Josefsson ut sina teorier kring varför svensk media inte uppmärksammade fallet Issa Issa tillräckligt. Väl uppe i SVT-husets kök, där vi ska göra intervjun, har han redan hunnit prata om både medias roll i samhället och sverigedemokraternas förändrade ideologi. Jag famlar med diktafonen och ber honom upprepa sin senaste utläggning som rör det journalistiska klimatet i Sverige.

– Vad har man för inställning till journalistiken om man inte tycker att det är allvarligt att en person som står på valbar plats för att ställa upp i ett demokratiskt val råkar ut för dödshot och nästan blir ihjälslagen? Och sen slutar han med politiken. Är det inte allvarligt?

JANNE JOSEFSSON TYCKER att journalister är en yrkeskår som inte är befolkade med det kurage och det mod att skriva om det som är viktigt. Han anser att fallet med Issa är ett exempel på det och att det borde vara en självklarhet att skriva om det som hände honom.

– Detta är ju en oerhört traumatisk händelse och det är fan inte klokt att man inte skriver om det mer.

Jag frågar om han tror att rapporteringen hade sett annorlunda ut om det hade varit en folkpartist eller en vänsterpartist som blev överfallen. Han får ett allvarligt ansiktsuttryck och lutar sig fram en aning.

– Du vet själv svaret på den frågan.

JANNE JOSEFSSON ÄR mannen bakom våra mest kända reportage. Det om "klassresan" på femmans spårvagn, granskningen av Osmo Vallos död och det uppmärksammade valstugereportaget. Han är en tacksam intervjuperson. Det blir aldrig tyst och obekvämt, samtalet rinner på. Janne går igång på det här ämnet och de tillfällen då jag måste flika in en fråga är ganska få. Han har själv gjort en del efterforskningar och bland annat försökt få tag på Issa. När jag berättar att vi varit i kontakt med honom frågar Janne Josefsson hur han mår idag. Denna lilla avstickare ger mig tid att samla tankarna. Jag kastar ett öga i blocket och hittar en relevant följdfråga:

" Vi journalister är bland de friaste i världen, men vi har ändå fungerat som om vi är journalister i en totalitär stat."

– Vi har här en händelse, som enligt alla nyhetskritierier borde komma in i tidningar, i tv-program och i radio, men inte

har gjort det. Alla vi har pratat med lägger över ansvaret på andra. Men var kommer beslutet ifrån? Vem har bestämt att detta inte ska med?

– Det sitter i väggarna. Det sitter i bakhuvudet. De vet att man inte kommer få någon kritik om man inte publicerar detta.

Janne Josefsson menar att media inte riskerar något genom att inte skriva om fallet Issa. Möjligen får de en del kritik av sverigedemokraterna själva, men det är något de inte behöver bry sig om. Däremot om de gör motsatsen, det vill säga gör sitt jobb och redovisar för vad som skett, riskerar

Media riskerar inget genom att inte skriva om Issa, säger Janne Josefsson.
Foto: Lovisa Ganslandt

det bli kraftiga reaktioner som följd.

– Folk kan ju tycka vad de vill om detta. De kan tycka att det var synd att de inte hade ihjäl honom eller tycka att det var förjävligt att de försökt e eller vad som helst. Tvekar man att skriva om sådant här och tycker det är bättre att inte göra någonting är det själv censur. Men alltså; Publish and be damned, det är ju det som är grunden för journalistiken.

JAG FRÅGAR HUR han tycker media agerat under valrörelsen och hans åsikter kring diskussionen om huruvida media gynnar eller missgynnar sverigedemokraterna. Janne Josefsson suckar. Om det beror på att han tycker ämnet är uttjatat eller om det bara

är en allmänt uppgiven suck vet jag inte, men han svarar på frågan. Janne menar att det som skett är att det slutits en borgfred mellan journalister och politiker – att pestförklara sverigedemokraterna, att motarbeta dem och se det som sin uppgift. Han nämner Aftonbladet som tongivande. Detta beteende har inget med journalistik att göra. Denna hållning till sverigedemokraterna är också fullständigt kontraproduktiv, alltså att det gör människor förbannade och istället mer benägna att rösta på partiet.

VI KOMMER IN på journalisters och medias eventuella demokratiska uppdrag, har de något? Janne Josefsson tycker att journalistkåren inte bara jobbar utifrån ett uppdrag utan flera. Själv jobbar han som samhällsjournalist med ett uppdrag att granska

makten, var och hur den än uppträder och oavsett vilka det handlar om.

– Vi ska inte ha barn med några, vi ska vara helt fritänkande tycker jag. När man jobbar inom public service ingår det också vissa saker, som att vi ska gynna en demokratisk civiliserad utveckling. Det är klart vi ska granska sverigedemokraterna, men vi ska inte göra det på ett annat sätt än vad man granskar de andra partierna. Nu verkar det vara som att det bara är dem man ska ge sig på och med vilka metoder som helst. Han drar paralleller till det samhällstillstånd i Tyskland där nazisterna växte sig starka. Ett samhälle där folk längtar efter att säga precis vad de tycker och tänker, ett farligt

”Vad har man för inställning till journalistiken om man inte tycker att det är allvarligt att en person som står på valbar plats råkar ut för dödshot och nästan blir ihjälslagen?”

tillstånd enligt honom själv. För när övriga partier vägrar att ta i de sociala problemen som vuxit upp och förnekar sociala spänningar i samhället skapar man en grogrund för allt mer invandrarfientliga åsikter. Media har en betydande roll i denna samhällsutveckling. Media kan både förstärka och stävja.

– Vi journalister är bland de friaste i världen, men vi har ändå fungerat som om vi är journalister i en totalitär stat. Vi har förmedlat exakt den bilden av flykting – och invandrarpolitik som politikerna vill att vi ska förmedla, dvs. här rullar det på och vi har det jättebra och

alla som vill beskriva de här områdena som getton och slum de bara ljuger. Till slut blir det att människor med egna ögon kan se att detta är ju bara en vrångbild, den är inte sann och då vet vi ju inte vart vi är på väg. Det blir som en slags varböld vi skapar.

VI HAR SVÄVAT iväg en del och jag försöker få oss på rätt spår igen. Jag tar upp konkreta exempel på tidningars artiklar, vad och hur de skrev om attacken på Issa Issa. Det faktum att många, även Göteborgs Posten, hänvisade till Aftonbladets närtiklar reagerar Janne starkt på. Han tycker det argument vi fått från de allra flesta nyhetschefer – att Issas politiska dignitet har betydelse för hur nyheten värderas, är

irrelevant.

För att belysa likriktningen inom svensk media tar Janne Josefsson upp händelsen där sverigedemokrater reste sig och lämnade biskop Eva Brunnes predikan i storkyrkan efter riksdagens öppnande tidigare i höstas. Tittar man noga på det som skedde blir det tydligt att de valde att gå på grund av att biskopen talar väl om en demonstration som pågått några dagar tidigare och

alltså inte på grund av att hon säger att alla människor är lika värda. Denna väsentliga skillnad passerar och istället hoppar alla på, skriver likadant och förmedlar

” Detta kan inte hända om det inte gäller ett parti som av journalistkåren utsätts till paria.”

samma felaktiga bild.

– Detta kan inte hända om det inte gäller ett parti som av journalistkåren utsätts till paria. Det är allvarligt att kvalificerade professionella journalister kan resonera så. Han kommer tillbaka till misshandeln på Issa Issa.

– Varför reagerar inte journalistkåren på att det gjorts så lite om detta fall? Varför har man inte en debatt om det, det är ju helt otroligt! Attacken på Issa Issa är en extremt allvarlig händelse och den borde rönt mycket större uppmärksamhet.

Lovisa Ganslandt

7 korta slutsatser

- Trots att det skrevs om Issa Issas fall så skrevs det på annat sätt. Tonen var mer neutral och rapportering. Efter en första rapportering strax efter överfallet på Issa blir det tyst och uppföljning görs sällan.

- Längden på artiklarna och inslagen var betydligt kortare än Federleys. Artiklarna hamnade ofta långt bak i tidningen, (Issa, sid. 40 Aftonbladet 25 sep, Federley sid. 6 Aftonbladet 16 sep).

- I inslag och artiklar om Federley uttalar sig ofta många olika människor, politiker, partiledare, Säpo och familj. I inslag och artiklar om Issa uttalar sig endast SD-politiker och polis.

Sammanfattning och slutsats

Efter en arbetsam process med att läsa samtliga nummer av de sex största tidningarna i Sverige under nästan en månads tid, samt titta och lyssna på de flesta stora nyhetssändningarna i radio och tv, kan vi lugnt konstatera att misshandeln av Fredrick Federley var välbevakad. Den gav upphov till en rad artiklar och inslag och man har mer än en gång snuddat vid begreppet "hot mot demokratin" och försökt skapa en debatt om detta. Man har även uttryckt stor sympati med Federley, fördömt attacken och lyft fram honom som en förebild för andra som råkar ut för misshandel – att det går att resa sig igen. So far so good.

DRYGT EN VECKA efter överfallet på Fredrick Federley sker ett misshandelsfall till. Här däremot gör svensk media en gir på nästan 180 grader och rapporterar väldigt neutralt, nästan avmätt, om händelsen – om man rapporterar någonting alls. Denna grova misshandel av en politiker blir inte alls föremål för samma sorts uppmärksamhet eller debatt. Den naturliga frågan blir givetvis; varför?

DET FINNS FLERA svar på denna fråga. Det kan handla om nyhetstätheten under dessa dagar. Det var strax efter valet och eftervalsdebatterna avlöste varandra. Dock så var starten av hummersäsongen en av toppnyheterna dagarna efter Issas misshandel.

Ytterligare orsaker kan vara att en sverigedemokrat några veckor tidigare hade ristat in ett hakkort i pannan på sig själv och medierna kände sig brända som gick på den historien. Det var dock ingen som någonsin misstänkte att Issa Issa knivhögg sig själv arton gånger.

DET FRÄMSTA SKÄLET nyhetschefer, redaktörer och reportrar anger är att ingen är intresserad av att läsa eller höra om en kommunalpolitiker som misshandlas så grovt att han hamnar på sjukhus med bestående men, allt för att han ska ge upp sitt politiska engagemang. Han var ju ingen kändis. Vi frågar oss; hur ser det ut i mediasverige om kändisskap trumfar hot mot demokratin?

DEN SISTA OCH mest kontroversiella orsaken blir då att man helt enkelt valde att inte uppmärksamma händelsen för att mannen i fråga var sverigedemokrat. Hans politiska åsikter går stick i stäv med majoriteten av mediekårens och på grund av detta blev han inte uppmärksammas på samma sätt som, säg en vänsterpartist eller en kristdemokrat skulle ha blivit. Den sistnämnda förklaringen är det flera personer som tror på. Bland annat Kent Asp, Fredrick Federley och Robin Govik.

ANLEDNINGEN TILL ATT många tror på denna förklaring är för att de andra inte är rimliga, i alla fall inte om man ser på saken ur nyhetsvärderingsteorin. För kan det vara så att de största medierna i hela Sverige tappar bort en så pass stor och unik händelse? Ur nyhetsvärderingssynpunkt borde misshandeln av Issa Issa ha genererat ett mycket stort medialt intresse. Hans fall innehåller så många paradoxer och det finns så många ingångspunkter att journalister och redaktörer borde ha blivit saliga. För det första så är det en unik händelse i Sverige att en politiker utsätts för så grov misshandel, alternativt mordförsök, med så klara politiska motiv. För det andra så är Issa Issa en invandrare och sverigedemokrat. För det tredje så verkade det, till en början, som att förövarna lyckades och

att Issa faktiskt skulle hoppa av sitt politiska uppdrag. Detta borde ha genererat massiva rubriker av typen; "Våldet har segrat". Istäl-

Foto: Valeria Helander

let åtföljdes det av tystnad. Och det tycks komma som en chock för flera redaktörer och chefer när vi påpekar detta för dem.

ANNE LAGERCRANTZ, CHEF på TV4 Nyheterna, säger att hon tycker det är konstigt att de inte uppmärksammade detta mer. Dels för att det var ett tydligt politiskt motiverat brott, till skillnad mot det som hände Fredrick Federley.

– Om killarna skriker; "Jävla kristen, jävla sverigedemokrat", så är det här oerhört kopplat till ett politiskt engagemang och det höjer ju ribban för oss till skillnad mot Federley, säger hon. Så det gör ju, bara om man ser på nyhetsvärderingsskalan, att det här slår högre.

Ändå var det Federley som var med tio gånger i TV4:s riksnyheter. Issa var inte med alls.

– Det här är ju en väldigt stark nyhet. Det här är ju ett generellt problem och en provokation mot demokratin. Just att det är en väldigt drabbad individ, säger Lagercrantz.

OM MAN TITTAR tillbaka på nyhetsvärderingsteorin kan man se att Fredrick Federleys fall får ett högt utslag i många avseenden. Han är en högt profilerad politiker, brottet är grovt och oprovocerat och han befinner sig i kärnan av mediasverige – Stockholm. Däremot så ger även Issa Issa utslag på nyhetsvärderingsskalan. Misshandeln är grövre, nästintill mordförsök. Tillhyggen så som kniv och flaska användes och Issa kommer kanske få livsbestående men. Det är klart politiskt motiverat och följderna, tror man från början, är avhopp från politiken. Det är inte bara teoretiker som tänker på detta sätt.

– Det finns liksom en stapel av allvarsgraden där Issa slår mycket högre än Federley. Sen i den andra stapeln så har vi den politiska positionen. Där slår Federley Issa, säger Anne Lagercrantz.

SÅ DEN NYHETSVÄRDERING media gjorde med Federley var nog högst rimlig. Det var den däremot inte när det gällde Issa. Vi kan inte med säkerhet säga att det var på grund av att Issa Issa var sverigedemokrat som mediasverige gjorde denna skeva värdering. Men det hjälpte nog till. Eller så är det bara så att svenska medier blir mer och mer kändisfixerade och glömmer bort den lilla människan. Kändisfixeringen är medielogikens brist enligt Kent Asp. Vare sig om det var SD-hat eller kändisfixering som gjorde att denna händelse inte uppmärksammades så är resultatet väldigt skrämmande, ur en demokratisk synpunkt.

Valeria Helander & Lovisa Ganslandt

- Förklaringar till att Issa fick mindre uppmärksamhet än vad som var rimligt är att; Sverigedemokrater blir annorlunda behandlade av svensk media än andra partier;

- att svensk media ser mer till kändisstatus än andra variabler ur nyhetsvärderingssynpunkt;

- att den politiska digniteten på personen spelar in i medias värdering av de båda händelserna.

- Vi valde att koda Sydsvenskan för att få en större geografisk spridning och även för att se om en skånsk tidning skiljer sig från övriga i rapporteringen. Vårt resultat visar ingen större skillnad mellan Sydsvenskan och andra dagstidningar.

Utvärdering av den teoretiska modellen

Modell 2 **Stockholms media**

	Fredrick Federley	Issa Issa
Geografisk närhet	5	3
Elitperson	4	1
Politisk status	4	1
Motiv	4	4
Övergryppets grovhet	3	4
Följder	1	4

Modell 3 **Göteborgs media**

	Fredrick Federley	Issa Issa
Geografisk närhet	3	5
Elitperson	4	1
Politisk status	4	1
Motiv	4	4
Övergryppets grovhet	3	4
Följder	1	4

Precis som Anne Lagercrantz säger så finns det olika staplar där Issa Issa och Fredrick Federley får olika mycket poäng beroende på vilken variabel det är. Ser man till elitpersonvariabeln så är det inget snack om saken att Federley väger tyngre. Ser man däremot till övergryppets grovhet så slår Issa Federley. Vi har genom vår teoretiska modell försökt konkretisera vilka variabler som redaktionerna har att ta ställning till när ett överfall mot en politiker inträffar. Med detta sagt så säger vi inte att det inte kan finnas andra faktorer som spelar in. Inte minst utifrån vår undersökning har vi kommit fram till att saker så som nyhetstätheten, tidpunkt på dygnet när brottet inträffar, tillgång till reportrar på platsen, tillgång till intervjupersoner så som vittnen och brottsoffret självt, samt hur deras partier väljer att bete sig mot media strax efter det inträffade etc.; allt detta spelar i högsta grad en roll i om en händelse blir en nyhet eller ej.

I vår modell måste man också vara medveten om att vi har valt att låta alla variablerna väga lika tungt, vilket kan vara problematiskt. Vi har valt att inte vikta dem mot varandra eftersom vi försöker hålla modellen så lättförståelig som möjligt, och för att resultaten blir relevanta och tillförlitliga ändå, även om det skulle kunna fluktuera upp eller ner, beroende på vilket medium som man analyserar. Elitpersonvariabeln väger till exempel tyngre hos Aftonbladet än hos DN.

Vi har valt att ha variabeln politiskt status som en variabel, däremot skulle man kunnat ha en variabel som snarare tittar på politisk relevans. Eftersom man känner större identifikation och samhörighet med "sina egna" politiker, det vill säga de som är

verksamma i den stad/kommun/landsting där man själv är bosatt så skulle poängen här kunnat bli högre om man tittar på händelsen ur en lokal synvinkel, som med Göteborg (se nedan). Vi har dock valt att ha politisk status som variabel för att hålla poängskalan så neutral som möjligt.

Enligt vår modell så ska en händelse som sker i direkt anslutning till mediets utgivningsort få större genomslag och intresset för händelsen avtar ju längre bort från centrum (det vill säga utgivningsorten) som den sker. Detta stämmer enligt vår kvantitativa undersökning. När man tittar på vilka medier som har rapporterat mest om Issa Issa så är det den lokala tidningen, radio- och TV-kanalen. Fredrick Federley har större nyhetsvärde i Stockholms lokala medier, vilket är precis det som vår modell förutsäger. Om man ska göra en separat modell för endast Göteborgsområdet så skulle poängsumman skifta till Issas fördel, varvid det skulle bli mer rapportering om honom, vilket så även blev fallet. Dock inte i så pass stor utsträckning som man kanske förväntar sig.

Vår teoretiska modell styrker vår hypotes, att fallet Issa fick mindre uppmärksamhet än vad det skulle ha, om man ser till ren nyhetsvärdering. Han fick förvisso mer uppmärksamhet i de lokala medierna på den ort där han befann sig, men ändå förvånansvärt lite även här. Tre radiotelegram, en artikel, en notis, en puff och fem inslag på TV4 Göteborg kan knappast räknas som tillräcklig rapportering i ett så pass allvarligt fall. Dessutom gjordes inga försök till uppföljning av något medium. Därför kan man säga att detta inte var rimligt, om man ser till nyhetsvärdering och vår modell.

Valeria Helander

"Är du sverigedemokrat?"

– En krönika om varför det här är viktigt.

Inför och under arbetet med detta magasin har folk återkommande sagt till oss; "Det är väl inte så konstigt om det inte skrivs om den där Issa? Han är ju inte med i riksdagen, inte ens i kommunfullmäktige. Och Federley är ju jättekänd, näst efter kungen och Mona Sahlin ju, det är självklart att man skriver om honom!" Till slut kom också frågan vi väntat på. Väntat på sedan den dagen vi satt i vår handledares rum någon gång i höstas. Då löven fortfarande satt kvar på träden och dagsljuset dröjde sig kvar längre än två ynka timmar. En evighet sedan. "Många kommer tro att ni själva är sverigedemokrater", sa hon.

NÄR NINNI JONZON på Göteborgs Posten säger att det är mer intressant att läsa om kungen i en trafikolycka än vad det är att läsa om en okänd person i samma situation håller jag väl till viss del med. Men här handlar det inte om en trafikolycka och det handlar inte om en vanlig misshandel heller. Det handlar faktiskt inte ens heller om en slumpmässigt utvald person utan om en politiker. En person som blir misshandlad på grund av sina politiska åsikter och hotas till döds om han inte slutar med att uttrycka dem.

POLITISKT VÅLD ÄR politiskt våld, oberoende av vem som drabbas. En som använder sin demokratiska rättighet att delta i samhällsdebatten och blir överfallen på grund av det är något fullständigt oacceptabelt. Misshandeln, knivskärningen och dödshoten på sverigedemokraten Issa Issa gick alldeles för obemärkt förbi. Kan man på något vis jämföra de två fallen av misshandel är det Issa råkade ut för allvarligare än överfallet på Fredrick Federley, även om den spontana idiotmisshandeln han råkade ut för givetvis också är att fördöma. Ingen människa ska behöva bli angripen på grund av sina

åsikter."Jag trodde aldrig det kunde hända i Sverige." Fredrick Federleys mammas blir intervjuad i Aftonbladet och Svenska Dagbladet dagen efter överfallet. Hon trodde vid den tidpunkten att misshandeln på hennes son var politiskt motiverad. En vecka senare händer dock det hon syftar på. Ett överfall med det klara syftet att få en sverigedemokrat att lämna sitt politiska engagemang. Detta är en unik händelse i Sverige och att den inte får större uppmärksamhet är vansinnigt. Samtliga politiker, på lokal- och riksdagsnivå, borde ta avstånd från händelsen och våldet. Sveriges samlade journalistkår borde producera artikel efter artikel om hur det står till med det demokratiska läget i vårt land om något sådant här tillåts ske.

SÅ TILL ER som undrar varför det här är viktigt, varför misshandeln på en "b-politiker" i östra Göteborg kräver uppmärksamhet är svaret enkelt. Det faktum att de flesta medier inte uppmärksammat händelsen så mycket som den förtjänar är inget skäl till vi inte ska göra det. Agerar vi på samma sätt som de placerar ju vi oss i samma led av likriktning, i samma grupp som dem vi kritiserar. Till er kritiker som tycker att vi går sverigedemokraternas ärenden- tänk en vända till.

"ÄR DU SVERIGEDEMOKRAT?" Efter att ha läst vårt magasin borde det vara självklart att den frågan inte är relevant.

*Lovisa
Ganslandt*

Foto: Valeria Helander

Bilagor

Abstract

Title: Publish and be Damned – two cases of political violence, two largely different coverages.

Authors: Valeria Helander and Lovisa Ganslandt

Third semester, autumn 2008

Journalist Program 120 ECTS credits

Department of Journalism, Media and Communication, University of Gothenburg.

The aim of this study is to examine how two cases of assault against Swedish politicians have been covered in the largest Swedish newspapers, and the most viewed/listened to newscasts on TV and radio. The two politicians were Fredrick Federley of the Centre Party and Issa Issa of the Swedish Democratic Party.

The research questions are following:

- What did the coverage of the assault of Fredrick Federley and the assault of Issa Issa look like?
- Why did the coverage look like this?
- Was the assessment made by the media reasonable, if you consider our own news values theory?

We ground our work in news values theory, and develop our own theoretical model that will help us explain why our hypothesis, that the Issa-case got less attention than it deserved, is correct. The original theory is developed by Galtung & Ruge in the 1960s but it is still relevant today, although it has been advanced and altered by several scholars. We believe that this is the most relevant theory to apply to our results in order to explain why they look the way they do.

We have studied the six largest newspapers in Sweden, based on circulation. These are Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen, Göteborgs Posten, Svenska Dagbladet and Sydsvenskan. We have watched the newscasts with most viewers in Sweden; Rapport on SVT1, Aktuellt on SVT2, Nyhetsmorgon and Nyheterna 7 PM and 10 PM on TV4. We have also listened to the radio newscast with most viewers; kvart-i-fem ekot and lunchekot on P1. The timeframe for our study is 15 of September to 8 of October 2010. Both cases are examined for sixteen days after they occur.

Through quantitative and qualitative analysis along with interviews we seek to explain how the Swedish journalist community thinks when it comes to covering political violence, and especially if the Swedish Democrats are involved. The result that we get is that the Swedish Democrat that was assaulted got less media attention than the other politician, although, according to our news values model he should have gotten the same amount. The reason for this could be that the Swedish media is very focused on celebrity status when it comes to evaluating which event is more important. Another plausible reason is that Swedish media has a problem reporting objectively when it comes to Swedish Democrats.

Keywords: news values, Swedish Democrats, political violence, Swedish media

Arbetsrapport:

Vi började med att fundera ut ett ämne. Vi kom fram till att vi ville kolla på Sverigedemokraterna, men eftersom så mycket redan är gjort om dem så ville vi ha en annorlunda vinkling. Från början hade vi tänkt jämföra hur rapporteringen i svensk media såg ut två veckor innan valet då de kom in i riksdagen och jämföra med hur danska media behandlade Danske Folkeparti två veckor innan de kom in i parlamentet.

Sedan kom vi på det här med den misshandlade sverigedemokraten. Vi tyckte båda att det var intressant för att vi visste båda två väldigt lite om fallet, och vi tyckte att det var märkligt att det inte uppmärksammades mer. Men vi visste att vi var tvungna att jämföra med något, så då kom vi att tänka på Federley. Vi kollade upp när han blivit misshandlad och såg att det bara var drygt en vecka innan Issa. So far so good. Sedan insåg vi problematiken med att jämföra två så pass olika politiker. Federley är ju en rikskändis och sitter i riksdagen. Ingen har förr hört talas om Issa Issa. Detta var ett stort problem för oss. Så vi började göra en egen modell utav nyhetsvärderingsteorin, där endast variabler som var relevanta i våra fall fanns med. Detta resulterade i vår egen nyhetsvärderingsmodell.

Vi valde att göra vår kvantundersökning på de sex största tidningarna i Sverige räknat på upplaga. Från början tänkte vi nöja oss med fem, men vi bestämde sedan att även ha med Sydsvenskan, då vi ville se om det fanns någon regional skillnad i rapporteringarna. Då denna tidning inte finns i skolans tidningsrum fick vi promenera till Stadsbiblioteket och koda dem där. Vi valde att inte ha med Metro för att de mest tar nyheter från TT och andra medier, och för att om en nyhet står i Metro så står den med största sannolikhet även i någon av de andra stora tidningarna.

När det gällde etersändningar tänkte vi först bara koda rikssändningarna. Men efter att ha tittat på Nyhetsmorgon på TV4 bestämde vi oss för att även ta med TV4s lokala sändningar från Stockholm och Göteborg. Anledningen till detta var för att vi skulle kunna se om det las väldigt mycket mer krut på nyheten i de lokala sändningarna. På grund av samma anledning tog vi även kontakt med Västekot och bad dem skicka det de hade gjort om de två fallen. Anledningen till att vi inte har tittat på Västnytt på SVT är för att det inte går att få tag på dessa sändningar, eftersom SVT skickar sitt material till ljud- och bildarkivet sex månader efter att det sänds. Tack och lov så hade Kent Asp bandat alla SVT:s Rapport, Aktuellt och TV4:s Nyheter 19.00 i och med valet. Så vi fick tag på dem på den vägen. Vi beställde TV4:s nyhetssändningar kl 22 och deras morgonprogram - nyhetsmorgon, samt lunch- och kvart-i-fem ekot till Universitetsbiblioteket.

Den 18e oktober hade Publicistklubben debatt i Göteborg. Där fanns Janne Josefsson, som tog upp fallet Issa som ett exempel på att media har agerat fel genom att inte skriva mer om denna händelse. Detta sporrade oss till att fortsätta jobba med vår idé och Janne som intervjuperson blev given.

Vi läste igenom varje tidnings policy för publicering, och kollade även hur SVT, TV4 och SR ställer sig i etiska frågor, för att se om vi kan tillämpa detta i arbetet och i intervjuerna. Vi läste även igenom Spelreglerna för Press, Radio och TV.

När vi började göra intervjuer ställdes vi inför ett val. Antingen kunde vi försöka jaga rätt på just de personer som var ansvariga den natten eller dagen efter attacken på Issa Issa, då de skulle vara direkt ansvariga. Anledningen till att vi inte valde att göra det var dels för att det var väldigt svårt att spåra just de som jobbade de aktuella dagarna, samt att få tag på chefer och ansvarig utgivare som var villiga att ställa upp på intervju överhuvudtaget. Vi ville istället se hur man generellt tänker om sådana frågor på redaktionerna. Vi ville ha svar på frågan "Varför kan det bli så?" och inte frågan "Varför gjorde du så?". Så vi gjorde intervjuer med människor på olika positioner och vi försökte låta alla berörda medier komma till tals. Efterhand när vi gjort en del intervjuer la vi dessutom till TT och polisen, för att försöka förstå var någonstans på vägen en nyhet kommer bort.

Vi funderade på att intervjua ytterligare en forskare, antingen en statsvetare för att få mer förståelse om medias demokratiska ansvar, eller en medieforskare för att få ytterligare information om

nyhetsvärderingsteori. Vi valde dock att bara intervjua Kent Asp, då vi tyckte att det räckte för vårt arbete. Det är svårt för någon att slå honom i expertis på området.

Vi kodade vårt material i tre veckor. Sedan gjorde vi SPSS körningar, samtidigt som vi bokade in intervjuer. Vi genomförde nästan alla våra intervjuer under två veckors tid. Sedan skrev vi ut intervjuerna under en vecka och började skriva på våra artiklar. Dessa var färdiga fredagen den 26e november. Vi läste och finslipade varandras texter. Därefter gjorde vi vår InDesign mall och la in texter och bilder till vårt Magasin.

Arbetsfördelning:

När vi kodade delade vi upp tidningarna mellan oss, och likaså TV-programmen och radiosändningarna. Båda gjorde lika mycket kodning. Valeria gjorde diagrammen i SPSS. Bokade och genomförde intervjuer gjorde vi tillsammans, fast vi turades om med att vara intervjuaren. Lovisa köpte en diktafon som var till stor hjälp under intervjuerna. Lovisa skrev också rent de flesta intervjuerna. Valeria skrev rent några stycken. Vi skrev tre artiklar var och varsin krönika. Ledare, metod, teori och sammanfattning skrev vi tillsammans.

Lovisa gjorde te och Valeria var ansvarig för kaffe.

Syfte:

Syftet med detta arbete är att undersöka hur rapporteringen kring misshandeln av Fredrick Federley (C) och Issa Issa (SD) har sett ut i de största tidningarna och tittarmässigt och lyssnarmässigt största nyhetsändningarna i etern, och därefter få svar på varför det såg ut på detta sätt.

Frågeställning:

- Hur såg medierapporteringen ut kring överfallet på Fredrick Federley och överfallet på Issa Issa?
- Varför såg medierapporteringen ut på detta sätt?
- Är den nyhetsbedömningen dessa medier gjorde rimlig, om man ser till nyhetsvärderingsteori?

Metod:

Vi har valt att göra en kvantitativ och en kvalitativ analys utav de artiklar och etersändningar som handlade om misshandeln av Fredrick Federley och Issa Issa under tidsperioden 15 september till 8 oktober 2010. Båda händelser undersöks i sexton dagar från det att de inträffar.

Fördelarna med en kvantitativ undersökning är att resultatet blir lättöverskådligt och kan ge många olika fingervisningar om detaljer i helhetsbilden. Nackdelen med denna typ av undersökning är att det lätt blir stelbent och ibland svårförståeligt om det inte förklaras och förenklas. Fördelarna med en kvalitativ undersökning är att man kan gå mer på djupet av frågan och man kan analysera språket, tonen och värdeladdade ord, så att man får fram den underliggande meningen i det som skrivs/sägs. Det negativa med detta är att det lätt blir subjektiva tolkningar. Problemet med intervjuer är att man inte alltid kan vara säker på att man får höra sanningen, och folk passar sig noga för att inte något som kan anses vara stötande, istället för att säga vad de egentligen tycker, utav rädsla för repressalier. Fördelen är att man kan få ut mer av en personlig intervju än av en text eller ett inslag, och man kan följa upp med följdfrågor och få en kontakt med källan, istället för att endast citera den.

Anledningen till att vi har valt att undersöka just dessa två fall är för att de inträffade så pass nära inpå varandra och så pass nära valet. Federley fyra dagar innan och Issa fyra dagar efter. Trots att de kan synas vara ganska olika så anser vi ändå att det är relevant att jämföra dessa två, då båda är fall av grovt våld mot politiker. Vi är medvetna om de personliga skillnaderna mellan Federley och Issa, men vi menar ändå att man genom denna jämförelse kan dra generella slutsatser för hur det kan se ut när medier gör nyhetsvärderingar, och sedan diskutera om detta är rimligt.

Vår undersökning har som ambitionen att vara förklarande snarare än beskrivande. Därför har vi valt att intervjua flera olika aktörer som agerar som beslutsfattare inom media och nyhetsvärdering. Dessa är allt från enskilda journalister till ansvariga utgivare. Då vi ej har haft möjlighet att intervjua alla inblandade, på alla de redaktioner som står till grund för vår empiriska undersökning har vi fått sälla och försöka uppnå en generell

spridning, så att alla medierna får komma till tals, på ett eller annat sätt. Just för att vi inte har haft möjlighet att spåra alla de specifika personerna som har varit ansvariga just de dagarna då händelserna inträffade har vi istället intervjuat en rad olika personer som har fått uttala sig generellt om varför de tror att deras kolleger på det egna mediet och andra medier har valt att agera som man har gjort. Vi har även med personer som var direkt ansvariga för besluten, men även de har fått uttala sig generellt. Detta har gjort att vi kunnat besvara vår andra forskningsfråga: Varför såg medierapporteringen ut på detta sätt? Grundtanken är alltså inte att utkräva ansvar utav specifika personer utan istället se ett generellt mönster för hur man på redaktionerna tänker när man gör nyhetsvärdering. På så sätt är det möjligt för oss att dra systematiskt grundade och generaliserbara slutsatser på vårt forskningsproblem (extern validitet).

Vår forskningsdesign är alltså följande: vår empiriska undersökning (kvant, kval och intervjuer) söker att förklara ett visst fenomen (olika nyhetsvärdering i två relativt lika fall) genom en viss teori (nyhetsvärderingsteorin) där fallet står i centrum (fallet Issa) och som förklaras med hjälp av en jämförelsepunkt (fallet Federley).^{1,2}

Vi använder nyhetsvärderingsteorin som vår huvudteori, och har utifrån denna har vi utvecklat en modell för nyhetsvärdering vid politikervåld som vi sedan applicerar på vårt fall. Vi förankrar alltså vårt fall (Issa) med jämförelsepunkten Federley i vår egen utveckling av nyhetsvärderingsteorin.

Brister i vår undersökning

Vi har inte fått tag på någon på DN, då de vägrade att prata med oss i telefon och inte svarade på våra mejl. Däremot har vi pratat med alla de andra dagstidningarna, och på så sätt tycker vi att vi har uppnått vårt mål. Vi tycker inte att avsaknaden av DN gör att vi inte kan generalisera våra slutsatser.

Eftersom vi inte hade tid eller pengar till att åka till Stockholm gjordes de flesta intervjuer via telefon. Detta kan ses som en brist, men vi bestämde oss för att det var bättre på det viset än att avgränsa intervjupersonerna till Göteborgsområdet, eftersom vi då inte skulle ha kunnat prata med personer i ansvarsposition på de medier som vi har undersökt.

När vi gjorde intervjun med Issa mot slutet av vår intervjuperiod berättade han för oss att han inte skulle hoppa av sverigedemokraterna och att han aldrig sagt detta till pressen. Vi anser dock inte att detta förändrar vår undersökning, då mediasverige vid den aktuella tidpunkten trodde och agerade efter den första rapporteringen som sa att han skulle hoppa av.

Vi har även slagit ihop TV4s nyhetsriksändningar morgon, 19.00 och 22.00 till ett resultat, benämnt som TV4 Nyheterna riks. Se diagrammet på sidan 17. Vid en första anblick kan TV4 Nyheterna verka ha tagit med väldigt mycket om Fredrick Federley. Men man måste se till att detta är i sändningar som sänds hela dagen. Detta är ett smärre problem som inte borde påverka framställningen av resultatet nämnvärt.

Litteratur, refererad

Asp, Kent *"Den svenska journalistkåren"* Kent Asp, JMG 2007 kap. *"En profession på gott och ont"*
Bengtsson, Jesper *"Mäktiga medier, mager demokrati"* 2001 Bilda Förlag

Broddarsson, Torbjörn m.fl. *"Norden och Världen – perspektiv från forskningen om medier och kommunikation"*
2010 JMG Kapitlet av Kent Asp *"Nordens plats i en medialiserad värld. Fyra nyhetshypoteser"*

Ekström, Mats m.fl. *"Metoder i kommunikationsvetenskap"*

Esaiasson, Peter/Giljam, Mikael/Oscarsson, Henrik/Wängnerud, Lena 2007: *"Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad"* Norstedts Juridik AB, Vällingby

Hadenius, Stig & Weibull, Lennart, 1999 *"Massmedier – press, radio och TV i förvandling"* Albert Bonniers Förlag, Falun

---

¹ Metodpraktikan

² Metoder i kommunikationsvetenskap

Olsson, Anders R. *"Lögn, förbannad lögn och journalistik"* 2006 Natur & Kultur

Shoemaker, Pamela J & Akiba, A Cohen *"News around the world- content, practitioners and the public"* 2006 Routledge Taylor & Francis Group

Wahl-Jorgensen, Karin & Hanitzsch, Thomas *"The Handbook of Journalism Studies"* 2008 Taylor & Francis Inc. New York

Litteratur, ej refererad

Mattsson, Pontus *"Sverigedemokraterna in på bara skinnet"* 2009 Natur & Kultur

Niven, David *"A Consensus Theory of Political Journalism"* en rapport skriven för the 2004 Annual Meeting of the American Political Science Association

Nord, Lars och Strömbäck, Jesper *"Medierna och demokratin"* 2004 Studentlitteratur AB

Nord, Lars och Strömbäck, Jesper *"Väljarna, partierna och medierna: en studie av politisk kommunikation i valrörelsen 2006"*, 2009, SNS Förlag

Strömbäck, Jesper *"Den medialiserade demokratin – Om journalistikens ideal, verklighet och makt"* 2004 SNS Förlag, Kristianstad

Strömbäck, Jesper *"Makt och medier"* 2000 Studentlitteratur AB

Strömbäck, Jesper *"Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation"* 2009 SNS Förlag

Sundström, Lena *"Världens lyckligaste folk"* 2009 Leopard Förlag

Tanner, Susan & Ball, Jillian *"Att ta sig upp när man är nere. Hjälptill självhjälp vid depressioner"* Natur och Kultur, Stockholm

Statens offentliga utredningar mm

SNS Demokratiråd Betänkande av Kommittén om hot och våld mot förtroendevalda Stockholm 2006 SOU 2006:46 "Jakten på makten"

Internetkällor och övriga källor

www.sverigedemokraterna.se (September - November 2010)

http://uppsatser.jmg.gu.se/lista_ju_b.php

www.sr.se

www.svt.se

www.tv4.se

www.sydsvenskan.se

www.dn.se

www.aftonbladet.se

www.expressen.se

www.svd.se

www.gp.se

Studentuppsatser

Odeholm, Marcus, Richardsson, Fredrik, von Schlanbusch, Henrik *"Kollektivjournalistiken – En studie om Västtrafiks nya biljettsystem som nyhetsämne"* C-uppsats JMG 2010

Sjölund, Johan, Spaak, Martin & Trygg, Martin *"Sverigedemokraterna, medierna och demokratin"* JMG 2008

Intervjupersoner

Epp Andersson, reporter/nyhetspresentatör, Västekot
Karolina Andersson, nyhetschef Svenska Dagbladet

031 - 83 76 00

08 - 13 50 00

Kent Asp	0705-28 12 28
Björ Blixter, presstalesman hos polisen Göteborg	031-739 23 27
Kerstin Danielsson, reporter Aftonbladet	08-725 20 00
Fredrick Federley	0706 – 69 73 82
Robin Govik, biträdande nyhetschef, Aftonbladet	0705-15 79 01
Torbjörn Gustafsson, gruppchef politik och ekonomi reportrarna, Rapport	0708-84 79 01
Markus Hankins, reporter GT	0709 – 27 27 74
Issa Issa	
Ninni Jonzon, biträdande redaktionschef Göteborgs Posten	0705-62 40 06
Janne Josefsson	0708 – 84 83 90
Anne Lagercrantz, chef och ansvarig utgivare TV4 Nyheterna	0702-64 43 18
Peter Linné, kriminalreporter Göteborgs Posten	0705 – 62 41 79
Lena Mellin, politisk chefredaktör Aftonbladet	0705 – 25 22 29
Karin Olander, biträdande nyhetschef TT Göteborg	031-755 16 00
Daniel Sandström ansvarig utgivare, Sydsvenskan	040 – 28 12 01
Rolf Stengård, nyhetschef Ekot	08 – 784 71 18

Bilder

Faksimilen i inlagan är kopierade från tidningarna som var med i vår undersökning. Bilden på Kent Asp är pressbilden som finns på Göteborgs Universitets hemsida, www.gu.se. Bilden på Fredrick Federley är en pressbild hämtad från riksdagens hemsida; <http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=1111&iid=0868286862422>. Bilden på Valeria i krönikan, och på Valeria och Lovisa i ledaren är tagen av Teres Hallman, och hon har godkänt att vi använder bilderna. Illustrationen av "Vi gillar olika" handen är hämtad från Aftonbladet, <http://shop.aftonbladet.se/loppedel-valet-2010>. Illustrationen på sidan 35 är gjord av Lovisa Ganslandt. Alla andra bilder är tagna av Lovisa Ganslandt och Valeria Helander.

Motivering undersökningsmaterial

Den svenska pressutredningen från 1994 slår fast:

"Massmedierna fullgör tre uppgifter som är särskilt angelägna för den fria åsiktsbildningen, nämligen uppgiften att förse medborgarna med sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor, uppgiften att granska de inflytelserika i samhället och uppgiften att låta olika åsikter komma till tals."

Då vi valt att titta på enbart två händelser känns det motiverat att granska samtliga medier; press, radio och tv. Vi har valt att undersöka de sex största dags- och kvällstidningarna i Sverige, baserat på upplaga. Dessa är Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen, Göteborgs-Posten, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan. Sydsvenskan är den största tidningen i Sydsvetrike och då stödet för Sverigedemokraterna är ganska mycket större där än i resten av landet kändes det befogat att ha med denna tidning vår undersökning. På så sätt har vi täckt in stora geografiska områden, Stockholm, Göteborg och Skåne. Vi har valt att inte ha med tidningar från högre upp i landet för att vi inte kände att detta skulle tillföra något till vår forskning.

Av tv-kanalerna har vi valt att titta på nyhetssändningar i SVT1, SVT2 och TV4. Dessa kanaler är markbundna och SVT är dessutom ett public service-företag, ett företag som ska rapportera och spegla omvärlden ur många olika perspektiv.

"Tanken bakom begreppet public service är att alla medborgare i ett demokratiskt land ska få tillgång till opartisk och mångsidig information inom en mängd olika områden. Ett public service-företag spegla omvärlden ur många olika perspektiv. Som SVT-tittare ska man kunna ta reda på vad som tilldrar sig i landet och världen runtomkring så att man själv kan bilda sig en egen åsikt." Källa: SVT

Vi tittar på Rapport i SVT 1. Detta nyhetsprogram är Sveriges publikmässigt största medium. Kent Asp skriver att Rapport fungerar som en bra indikator för vad nyhetsmedier generellt tar upp.

Aktuellt i SVT2 fördjupar sig i de viktigaste nyheterna för dagen.

Nyhetsmorgon i TV4. Ett småputtrigt diskussionsprogram som behandlar de mest aktuella nyhetshändelserna. Det är intressant att se om någon av händelserna tas upp här.

Vi lyssnar på dagens eko i Sveriges Radio. Även SR jobbar utifrån ett public service-uppdrag, nämligen det att verksamheten ska präglas av oberoende och integritet.

”Programverksamheten skall bedrivas självständigt i förhållande till staten, olika intresseorganisationer och andra maktgrupper i samhället. Sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i radion.” Källa: SR

Program och sändningar:

SVT1 Rapport 19.30. SVT2 Aktuellt 21.00

TV4 Nyheterna- lokal- och rikssändningar. Morgonsändningar och kl 22.00, då denna sändning har högre tittarsiffror än 19.00-sändningen.

Göteborgs lokalnyheter kl 18.30

Nyhetsmorgon sänds mellan 05.50 till 10.00. Riks- och lokalnyheter sänds fyra gånger i timmen. Vi valde att titta på Stockholms lokalnyheter och Göteborgs lokalnyheter i TV4.

P1 Ekot; lunchsändning och kvart i fem-ekot.

Avgränsningar:

Vi stötte tidigt på problem när det gällde att få tag på inspelat material från SVT. Från sändningstillfället tar det sex månader för program att nå ljud- och bildarkivet. Som en skänk från ovan visade det sig att JMG:s Kent Asp, tillsammans med sitt forskarlag, spelat in samtliga nyhetssändningar från Rapport, Aktuellt och TV4-nyheterna i samband med höstens riksdagsval och dessa fick vi ta del av. Problemet med att få tag på God Morgon Sverige kvarstod dock och vi fick av den anledningen utesluta detta program ur vår undersökning. Aktuellt sänds inte på lördagar.

Metro når över en och en halv miljon läsare dagligen i Sverige. Enligt dem själva är de, utanför Japan, världens största tidning. Ändå valde vi att inte ha med Metro i vår innehållsanalys. Vi grundar beslutet på det faktum att Metro i många fall hämtar sina nyheter från andra medier, samt att det som hamnar i Metro troligtvis även hamnar i de stora dags- och kvällstidningarna.

Kvalitativ innehållsanalys, frågor:

- 1. Finns det några värdeladdade ord som tyder på ett ställningstagande?
  - Empati
  - Försvarande av demokrati
  - Hot mot demokrati
  - Förakt
- 2. Presentation av händelsen, på vilket sätt?
  - Enskild händelse?
  - Hot mot demokrati?
- 3. Vem får komma till tals?
  - Vilka intervjuas?
  - I vilket syfte?
  - Pratminus, vems och hur?
- 4. På vilket sätt presenteras offret?
  - Offer?
  - Hjälte?
  - Skurk?
- 5. Får offret komma till tals? På vilket sätt?
- 6. Skiljer sig presentationen av händelsen från fall till fall?
- 7. Jämförs det med andra brott? Vilka och i vilket sammanhang?
- 8. Jämförs fallet med varandra?
- 9. Bildframställning? Hur?

Kodschema för kvantitativ analys av tidningar, radio och TV:

Tidning:

1) Tidning:

1. Aftonbladet
2. DN
3. Expressen inkl. GT och Kvällsposten
4. GP
5. SvD
6. Sydsvenskan

2) Datum	
3) Artikelnummer	
4) Sidnummer	
5) Omnämmande	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fredrick Federley 2. Issa Issa 3. Båda 4. Ingen
6) Typ av artikel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ettapuff 2. Nyhetsartikel 3. Ledare 4. Debattartikel 5. Krönika/kolumn 6. Insändare 7. Notis
7) Artikelstorlek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uppslag 2. Helsida 3. Halvsida 4. Fjärdedelssida 5. > fjärdedelssida
8) Bildstorlek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uppslag 2. Helsida 3. Halvsida 4. Fjärdedelssida 5. > fjärdedelssida 6. Bild saknas
9) Artikel tar ställning mot attacken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej 3. Neutralt
10) Misshandlad uttalar sig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
11) Beskrivning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enskild händelse 2. Större sammanhang – hot mot demokratin 3. Oklart
12) Partitillhörighet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
13) Religion*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
14) Sexuell läggning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
15) Ursprungsland	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
16) Uttalanden	<ol style="list-style-type: none"> 0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne

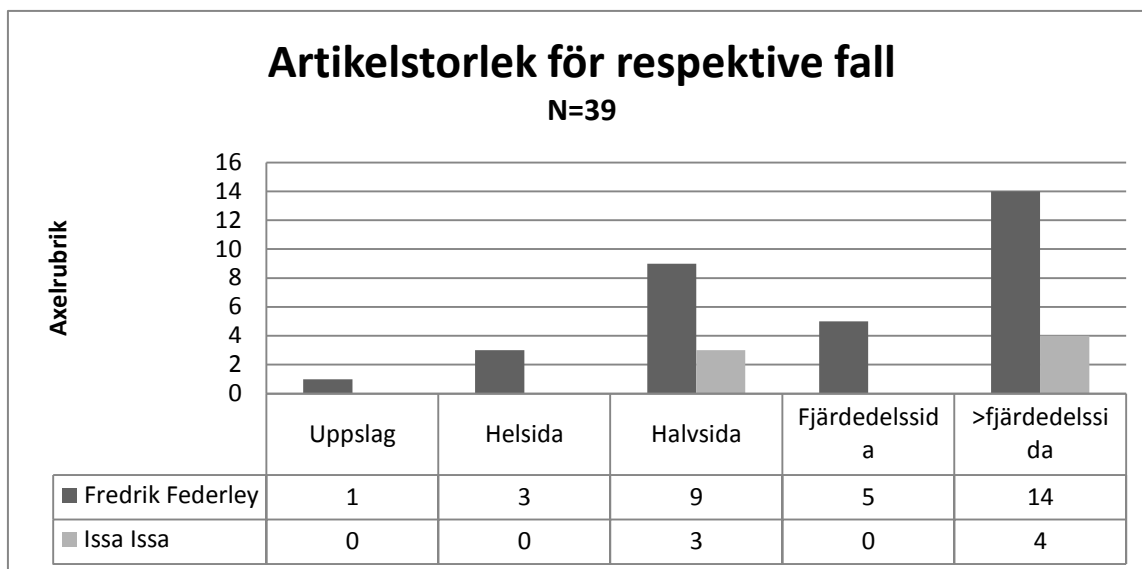
	11. Familjemedlem 12. Misstänkt
17) Uttalanden2	0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne 11. Familjemedlem 12. Misstänkt
18) Uttalanden3	0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne 11. Familjemedlem 12. Misstänkt
TV och Radio:	
1) Program	1. SVT1 Rapport 2. SVT2 Aktuellt 3. TV4 Nyhetsmorgon 4. TV4 Nyheterna 22.00 5. SVT Morgonsoffan 6. Lunchekot 7. Kvart-i-fem ekot
2) Datum	
3) Typ av program	1. Nyhetsprogram 2. Morgonsoffa/Debattprogram 3. Senaste nytt - text
4) Inslagsnummer	
5) Omnämmande	1. Fredrick Federley 2. Issa Issa 3. Båda 4. Ingen
6) Partitillhörighet	1. Ja 2. Nej
7) Religion	1. Ja 2. Nej
8) Sexuell läggning	1. Ja 2. Nej
9) Ursprungsland	1. Ja 2. Nej
10) Längd	

11) Misshandlad uttalar sig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej
12) Program tar ställning mot attacken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej 3. Neutralt
13) Uttalanden	<ol style="list-style-type: none"> 0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne 11. Familjemedlem 12. Misstänkt
14) Uttalanden2	<ol style="list-style-type: none"> 0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne 11. Familjemedlem 12. Misstänkt
15) Uttalanden3	<ol style="list-style-type: none"> 0. Ingen 1. Polis 2. Partikamrat/kamrater 3. Partisekreterare 4. Partiledare 5. Expert 6. SÄPO 7. Tyckare (bloggare, kändisar etc.) 8. Andra politiker 9. Jurist 10. Vittne 11. Familjemedlem 12. Misstänkt
16) Beskrivning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enskild händelse 2. Större sammanhang – hot mot demokratin 3. Oklart
17) Känslöyttringar	<ol style="list-style-type: none"> 0. Inga 1. Empati för den misshandlade 2. "Han får skylla sig själv"
18) Bild	<ol style="list-style-type: none"> 0. Ingen 1. Stillbild 2. Rörlig bild 3. Båda

*När vi har funnit bilder i artiklarna eller i TV-sändningarna där man tydligt ser Davidsstjärnan runt Fredrick Federleys hals har vi kodat detta som att man visar hans religionstillhörighet, varvid kodsåret på religionsvariabeln blir "ja".

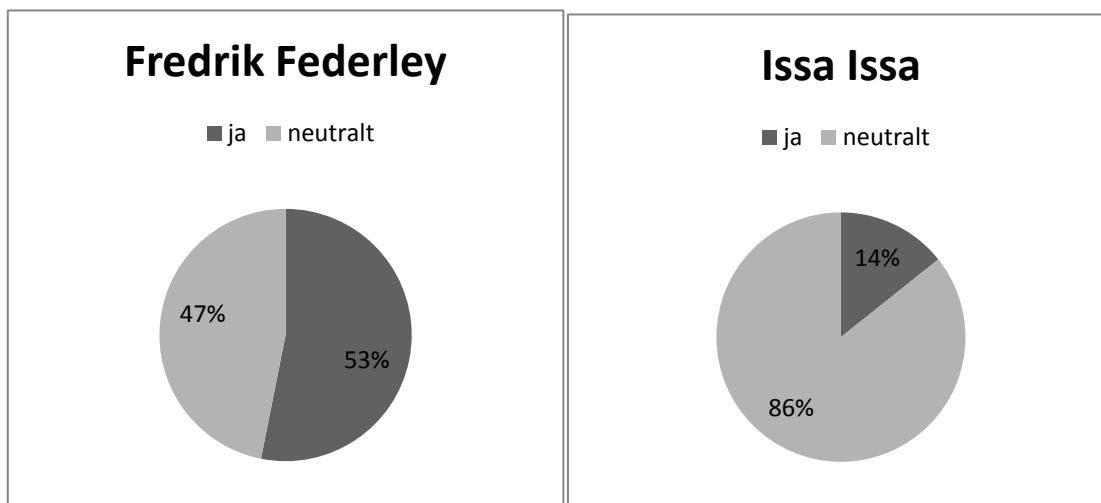
Diagram

Totalt skrevs 32 artiklar om Fredrick Federley och 7 artiklar om Issa Issa i de undersökta tidningarna de aktuella dagarna. Vi undersökta alla Aftonbladet, Expressen, GP, DN, SvD och Sydsvenskan som kom ut datumen 15-30 september. Totalt gjordes 20 eterinslag (radio och TV) om Fredrick Federley och 9 om Issa Issa under de aktuella dagarna. Det var TV4 Nyhetsmorgon, TV4 Nyheterna 22.00, Aktuellt, Rapport, TV4 Lokalnyheterna Göteborg morgonsändningen, TV4 Lokalnyheterna Stockholm morgonsändningen, Lunchekot P1, Kvart-i-fem ekot P1, Västekot P1. Övervikten av Fedeley mot Issa är klart större i tidningarna än i etermedierna.

Sex stycken sändningar gick ej att ta tid på, och tre sändningar fick vi skicka till oss som telegram på mejlen.

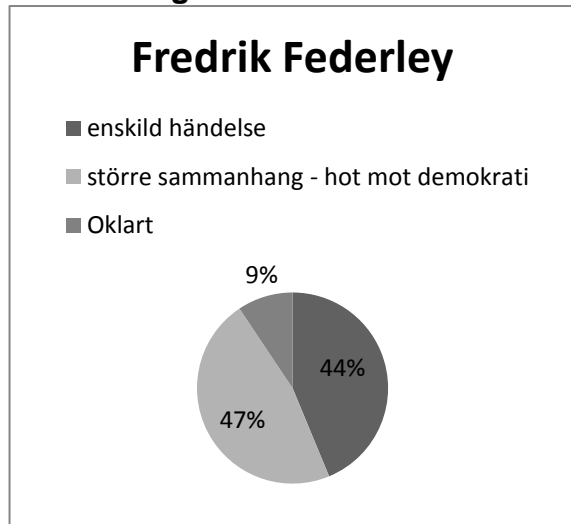
Artikel/inslag tar ställning mot attacken:

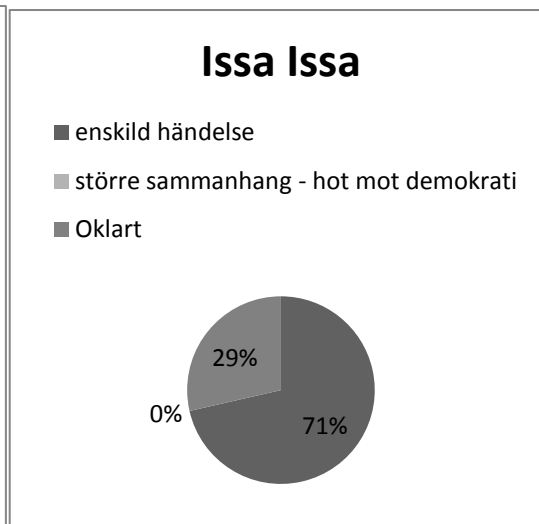
N= 52

N= 16

Beskrivning utav händelsen:

N= 52

N= 16